

ROTA

Słyszalne na Litwie na falach krótkich

poniedziałek - sobota - od 7⁰⁰ do 9¹⁵,
niedziela - od 8⁰⁰ do 10⁰⁰ - 15455 kHz (25 m).
Codziennie od 17⁰⁰ do 24⁰⁰ - 7400 kHz (41 m)

DODATEK HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY DLA POLAKÓW NA LITWIE

2-8 listopada 2023 r., nr 1280

Każdy wierzący jest powołany do świętości!

Uroczystość Wszystkich Świętych nie jest „świętem zmarłych”, ale dzień, w którym Kościół przypomina wszystkim wiernym o ich powołaniu do świętości.

Dzień 1 listopada przypomina nam prawdę o powołaniu do świętości. Każdy wierzący jest powołany do świętości, lecz tego nie możemy osiągnąć własnymi siłami. „Łaską bowiem jesteście zbawieni przez wiarę. A to pochodzi nie od was, lecz jest darem Boga: nie z uczynków, aby się nikt nie chlubił”. (Ef 2, 8-9)

Stwórca powołuje do świętości wszystkich, także każdemu człowiekowi daje łaskę, bo na niebo nie możemy zasłużyć. Otrzymaliśmy dar zbawienia, bo Jezus Chrystus złożył ofiarę za nas wszystkich i obmył nas z naszych grzechów i win. Tylko od nas jednak zależy, czy przyjmimy od Boga dar świętości.

Święty – hebr. qodesz lub kodesz oznacza „oddzielony”. W Nowym Testamencie słowo święty lub święci używane jest pod adresem wszystkich wierzących w śmierć i zmartwychwstanie Jezusa. Przyjęcie Jezusa do swojego życia to jest owoc świętości. Bycie świętym, to również naśladowanie Jezusa i życie Ewangelią.

Uroczystość Wszystkich Świętych zdecydowanie różni się od Dnia Zaduszego (wspomnienia Wszystkich Wiernych Zmarłych) przypadającego na 2 listopada. Uroczystość ta wskazuje na hojność Pana Boga i pogłębia nadzieję, że wszelkie rozstanie nie jest ostateczne, bo wszyscy są zaproszeni do domu Ojca. Dzień Zaduszny to czas szczególnej modlitwy do Boga, by zmarli mieli udział w Chrystusowym zwycięstwie nad śmiercią. Dotyczy to zwłaszcza tych, którzy po śmierci potrzebują oczyszczenia w miłości, czyli czyścica, który jest „przedsionkiem nieba”.

Marlena Paszkowska

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

Niebowskazy

UMARLI

*Najciszej drogą nieznaną
największe przychodzi samo
ten co rozdziela i taczy
zaczyna bez nas i kończy
badasz ważysz i śledzisz
swój brzeg bez odpowiedzi
słonie straszą bo wielkie
owady dlatego że małe
chodzą po ziemi po niebie
umarli dookoła ciebie*

Ks. Jan Twardowski

Gimnazjum „Żejmiana” w Podbrodziu ma powody do świętowania

Jedyna szkoła mniejszości narodowych

FOT. ARCHIWUM

Potrójne powody do świętowania w czwartek, 26 października, miała społeczność Gimnazjum „Żejmiana” w Podbrodziu. To jedyna w rejonie święciańskim szkoła, w której nauczanie odbywa się w języku polskim.

Na zorganizowanie uroczystości złożyło się kilka powodów: 70-lecie szkoły, 15. rocznica uzyskania statusu gimnazjum i zakończenie prac modernizacyjnych szkolnego budynku.

Świąteczna akademicka zebrała społeczność szkolną i wielu gości. Były przemówienia, życzenia i piękne słowa. Na święto szkoły

przybył m.in. przewodniczący ZPL i AWPL, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski, konsul RP Irmina Szmalec, mer rejonu święciańskiego Rimantas Klipčius.

Gimnazjum „Żejmiana” w Podbrodziu to jedyna w rejonie święciańskim szkoła z polskim językiem nauczania. Oprócz polskich klas są tu również rosyjskie klasy. Jest to

więc jedyna w tym rejonie szkoła mniejszości narodowych. Szkoła została założona w 1949 roku jako I Szkoła Średnia w Podbrodziu. Najpierw nauczanie odbywało się w języku rosyjskim, a w 1954 roku otwarto również polskie klasy. Dziesięć lat później szkoła przeniosła się do nowo wybudowanego budynku.

Dokończenie na s. 6

Odbyły się posiedzenia Zarządu Głównego i Rady ZPL

Ustalono daty kongresu i parady polskości

W środku października odbyły się kolejne posiedzenia Zarządu Głównego i Rady Związku Polaków na Litwie, którym przewodniczył prezes Waldemar Tomaszewski. Członkowie Zarządu Głównego omówili sprawę zwołania III Kongresu Prezesów Kół ZPL, który ma się odbyć 7 listopada.

Ustalono również, że obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą w 2024 roku wraz z paradą polskości mają się odbyć 4 maja. Wstępnie omówiono także kwestię obchodów 35-lecia Związku Polaków na Litwie oraz zwołania kolejnego – XVII Zjazdu ZPL.

Członkowie ZG zapoznali się też z pismem wyrażającym stanowisko ZPL w sprawie decyzji Państwowej Inspekcji Ochrony

Danych oraz omówili inne kwestie wniesione.

Na posiedzeniu Rady ZPL podjęto decyzje w sprawie zmiany adresów 4 oddziałów ZPL: Druskienińskiego, „Lauda”, Święciańskiego oraz Kowieńskiego. Podjęto decyzje w sprawie tegorocznych inicjatyw ZG ZPL o przeprowadzeniu III Kongresu Prezesów Kół ZPL w dniu 7 listopada w DKP w Wilnie oraz tradycyjnego spotkania opłatkowego

Dokończenie na s. 2

Maksyma tygodnia:

„Przemijamy. Stare ustępuje miejsca nowemu, w ten sposób świat posuwa się naprzód. Ale pamiętajmy o tych, którzy odchodzą – ta pamięć daje im nieśmiertelność”.

Rafał Kosik

Wizyta ambasadora Polski w Muzeum Józefa Obrembskiego w Mejszagole

Ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł wraz z konsulem Irminą Szmalec i Marianem Sokalskim odwiedził Muzeum Księdza Prałata Józefa Obrembskiego w Mejszagole.

Atmosfera „pałacyku” i zgromadzone w nim pamiątki, dokumenty, niezwykle historie szczerze zainteresowały gości. Życiorys Patriarchy Wileńszczyzny, którego duszpasterstwo wypełniała troska o godne życie każdego człowieka, był tematem rozmów przy herbacie i tradycyjnych pączkach.

Radna Samorządu Rejonu Wileńskiego, Maria Rekcś, główny wykonawca testamentu ks. prałata, a także postanka Rita Tamašunienė i starosta Andrzej Adomaitis zapoznali z historią miasteczka i podzielili się osobistymi wspomnieniami i przeżyciami związanymi z obecnością w

Mejszagola świątobliwego kapłana. Wcześniej delegacja dyplomatów

złożyła wieńce i zapaliła znicze na grobach żołnierzy i ks. Obrembskiego.

Ustalono daty kongresu i parady polskości

Dokończenie ze s. 1 członków ZPL w dniu 15 grudnia br. Omówiono również kryteria typowania przedstawicieli poszczególnych oddziałów na to spotkanie.

Prezes ZPL Waldemar Tomaszewski przedstawił członkom Rady ramowy kalendarz największych przedsięwzięć ZG ZPL w roku 2024: 19 kwietnia odbędzie się upamiętnienie wydarzeń 1919 roku – kolejnej rocznicy wyzwolenia Wilna od bolszewików; Świątowy Dzień Polonii i Polaków za Granicą wraz z paradą polskości odbędzie się 4 maja; Festyn Kultury „Kwiaty Polskie” odbędzie się tradycyjnie w Niemenczynie

26 maja; w dniach 7 i 13 lipca na cmentarzu na Rossie i w Krawczunach – uroczystości z okazji 80. rocznicy operacji „Ostra Brama”; rodzinny zlot ZPL-AWP ZChR będzie miał miejsce w dniach 20-21 lipca; obchody 104. rocznicy Bitwy Warszawskiej, Święta Wojska Polskiego odbędą się w Żuławie 15 sierpnia; spotkanie opłatkowe członków ZPL – 13 grudnia.

Co do terminów zwołania XVII Zjazdu ZPL oraz obchodów 35. rocznicy założenia Związku decyzja ma zapasć w najbliższym czasie. Członkowie Rady zostali poproszeni o przedstawienie kalendarza imprez w poszczególnych

oddziałach w najbliższym terminie.

Członkowie Rady zapoznali się z pismem wyrażającym stanowisko ZPL w sprawie decyzji Państwowej Inspekcji Ochrony Danych Osobowych i wyrazili swoje negatywne stanowisko, co do żądań Inspekcji w nim zawartych, dotyczących Społecznego Spisu Ludności Narodowości Polskiej na Wileńszczyźnie i zaaprobowali jednogłośnie stanowisko Związku w tej sprawie. Omówiono też inne kwestie wniesione, m. in. decyzję Prezydium Rady Polonii Świata o ustanowieniu roku 2024 – Rokiem Młodej Polonii, z którą zapoznał obecnych przewodniczący Rady Polonii Świata Jarosław Narkiewicz.

Msza św. i Wieczór Uwielbienia w kościele Ducha Świętego w Wilnie

We wtorek, 7 listopada, w kościele Ducha Świętego w Wilnie odbędzie się Msza św. i Wieczór Uwielbienia.

„Zapraszamy 7 listopada od godz. 18.00 na Mszę św. i Wieczór Uwielbienia. Czekamy na Ciebie, aby razem Wielbić naszego Boga!”

– zaprasza Schola Ducha z parafii Ducha Świętego w Wilnie.

„Miłość niech będzie bez obłudy! Mieście wstręt do złego, podążajcie za dobrem! W miłości braterskiej nawzajem bądźcie życzliwi! W okazywaniu czci jedni drugich wyprzedzajcie! Nie opuszczajcie się

w gorliwości! Bądźcie płomiennego ducha! Pełnijcie służbę Panu! Wesołcie się nadzieją! W ucisku bądźcie cierpliwi, w modlitwie - wytrwali! Zarządzajcie potrzebom świętych! Przestrzegajcie gościnności!” Rz 12, 9-13.

Fot. Iwona Klimaszewska

WIEŚCI z Wileńszczyzny

Planuje się budowę basenu w Landwarowie

Podczas spotkania w siedzibie administracji samorządu rejonu trockiego, w którym wzięli udział mer Andrius Šatevičius, dyrektorka administracji Dovilė Daidaitė, kierowniczką wydziału inwestycji i planowania strategicznego Svetlana Žilionienė, kierownik wileńskiego basenu w Leszczyniakach Vytautas Janušaitis omawiano plany budowy basenu w Landwarowie. Jego budowę planuje się na sformowanej 40 arowej działce przy ulicy Klevy.

Dla handlarzy w Trokach

Już teraz samorząd rejonu trockiego informuje, że chętni handlowania na kiermaszu bożonarodzeniowym w Trokach powinni zarejestrować się telefonicznie 8 528 55 730 lub pocztą elektroniczną trakai@trakai.lt. Namioty i kioski powinny być ozdobione bożonarodzeniową atrybutyką.

Zbiórka odpadów

6 listopada na terytorium starostwa trockiego będą zbierane od mieszkańców odpady wielkogabarytowe (stare meble, rowery, technika bytowa). Ci, którzy chcą pozbyć się starych gratów powinni zarejestrować się pod nr tel. 8 528 55730.

Wystawa o Simonasie Daukantasiu

W bibliotece w Połukni można oglądać wystawę poświęconą 230 rocznicy urodzin Simonasa Daukantasa (1793-1864) historyka, działacza Oświecenia. Ekspozowane są tam książki, dokumenty, druki. Wystawa potrwa do 28 listopada. Simonas Daukantas urodził się 28 października 1793 r. w rejonie szkudzkiem we wsi Kalviu. Nauki pobierał w Kretyndzie, Kalwarii Żmudzkiej, w Wilnie. Pracował w Rydze, Petersburgu, Wilnie. Był pierwszym historykiem, który o historii Litwy pisał w języku litewskim. Daukantas jest autorem słownika polsko-litewskiego.

Badanie piersi raka

25 października w Szyrwintach medycy z Narodowego Instytutu Raka przeprowadzili badania w profilaktyce raka piersi u kobiet. Zbadano 30 kobiet. W podziękę medykom wręczono duży tort. Tej pięknej akcji, mającej na celu profilaktykę raka piersi u płci pięknej, patronuje Laima Versekėnaitė.

Spotkanie z Radą ds. Młodzieży

26 października odbyło się spotkanie nowo wybranej Rady ds. Młodzieży rej. szyrwintkiego z kierownictwem samorządu rejonowego na czele z mer Živilė Pinskuvienė. Przy filiżance herbaty odbywała się rzeczowa rozmowa, podczas której młodzież zadawała różne pytania, m. in. o harmonogram pracy mer, jak walczy się ze stresem, i czy dorośli wiedzą o podstawowych problemach młodzieży. Mer wyraziła zadowolenie, że do Rady weszli uczniowie ze wszystkich szkół rejonu szyrwintkiego.

Imprezy i wystawy w Szyrwintach

4 listopada w Centrum Kultury w Szyrwintach o godz. 13.00 odbędzie się konkurs zespołów tańca ludowego osób starszych pt. „Z okolicy”. Wejście bezpłatne.

7 listopada także w Centrum Kultury o godz. 17.30 odbędzie się spektakl poetycki pt. „Wieczór” („Vakaras”). Wystąpią aktorzy Artūras Dubaka i Balys Ivanauskas.

11 listopada także o godz. 16.00 odbędzie się wernisaż wystawy prac malarskich twórczyni ludowej Nijoli Didžiokienė pt. „Jesień maluje moją duszę”. Wystawa potrwa do 30 listopada.

Koncert w Święcianach

17 listopada w Centrum Kultury w Święcianach o godz. 18.00 odbędzie się koncert Istvana Kvika i zespołu „Sare Roma”. Zaprezentują barwne widowisko muzyczne.

Jan Lewicki

Halloween – świętem „niefanatycznych” Litwinów

W tygodniu poprzedzającym święta zadumy, refleksji nad życiem i sprawami ostatecznymi, jakimi są dla katolików dni 1 i 2 listopada, redaktor Romas Sadauskas-Kvietkevičius na portalu Delfi wyprodukował artykuł pod tytułem: „Komu pierwszemu przyszło do głowy zabronić Halloween?”. W nim autor strojący się we frak specjalisty od kanonów kościelnych, teologii i ogólnie historii Kościoła próbuje przekonywać, że walka z Halloweenem na Litwie jest bezsensowną, ponieważ stał się on już częścią również naszej popkultury, a ponadto jest w głębokiej symbiozie z katolickimi świętami Zmarłych i Wszystkich Świętych dla wszystkich „niefanatycznego umysłu” Litwinów.

Pretekstem do napisania artykułu dla autora stało się pismo przewodniczącej Rady Ochrony Kultury Etnicznej dr Dali Urbanavičienė, które ona w okresie przedświątecznym rozesała do litewskich szkół oraz innych placówek edukacyjnych. W piśmie autorka krytykuje, by „szkoły oraz instytucje kultury unikały organizowania demonizującego Halloweena jak też zachęcania brania w nim udziału”. A więc żadnych dyń z przedziurawionymi oczkami na parapetach okien, żadnych przerażających tematycznych w domach kultury, ironizuje Sadauskas-Kvietkevičius. Potem jeszcze przypomina swym czytelnikom, że dr Urbanavičienė oraz jej instytucja doradza rządowi Litwy w sprawach formowania polityki w zakresie ochrony naszej kultury oraz tożsamości etnicznej. Jest więc ważną szychą, że trochę po kvietkeviczusowsku się wyrażę. Po jej apelu litewskie media zaczęły na wyprzódki zapraszać panią doktor na dyskusje tak masowo, że „stała się ona wręcz najbardziej pożądaną osobą w eterze”. Sadauskas-Kvietkevičiusa zapewne wzięła zazdrość z tego powodu, że to nie on jest najbardziej pożądanym w eterze tylko Urbanavičienė, więc kpi sobie dalej ze swej adwersarki. A że cały dowcip ma w pięści, jak mawiał Onufry Zagłoba w takich sytuacjach, więc pośmiać się nam dzisiaj, Szanowni Czytelnicy, raczej się nie uda. Pisze Sadauskas-Kvietkevičius, że jak już dr Urbanavičienė zagościła w programach, to też jej tam obecność „pryczyniła się do wynalezienia nowego etnologicznego i religioznawczego wynalazku”. Wynalazek jest trochę niepewny poznawczo, dlatego brzmi on pytająco: „Jak można jednego dnia być przebrany za wampira,

a drugiego – udawać się na cmentarz?”. Sadauskas-Kvietkevičius nie posiada umysłu fanatycznego, więc dla niego pewnie można. Hę, być może nawet można i na cmentarz iść w stroju upiora. Czemu nie, skoro strój ten halloweenowy stał się – według autora – częścią popkultury Litwy.

Ale z dalszej lektury artykułu wynika, że na Litwie jeszcze nie wszystko tak do końca proste jest z tą halloweenową popkulturą. W sieciach socjalnych litewskich nagle bowiem ujawnili się jacyś „politrucy wojen światopoglądowych” – jak dalej próbuje być dowcipny Sadauskas-Kvietkevičius – którzy w geście poparcia dla dr Urbanavičienė masowo zaczęli cytować słowa ks. Ričardasa Doveiki. Kapłan twierdzi, że celem Halloween „jest wygnanie z miast dusz naszych bliskich, aby nie przeszkadzały nam żyć”. Cha, cha, cha, cóż to za zabobon, wydaje się rechotać ze słów księdza postępowy znawca religii, egzorcysta i teolog w jednej osobie. I suponuje dalej, że zwyczaj Halloween można z powodzeniem połączyć ze zwyczajami chrześcijańskimi, byle tylko w głowie mieć umysł niefanatyczny. „Dla niefanatycznej większości Litwinów skłócanie Halloweenu ze Świętami Zmarłych nie ma żadnego sensu”, przekonuje. Dlaczego? „Bo rękawica z nożami Freda Krugera z horroru „Ulica widm” czy nóż kuchenny, biała maska i kombinezon z filmu Michaela Maersa (...) „Halloween” są tak samo ważnymi znakami w uzmysłowieniu naszego kulturowego kontekstu jak i „Litewskie cmentarze” Mykolasa Konstantinasa Čiurlionisa”, twierdzi Sadauskas-Kvietkevičius dodając, że „inaczej już nie będzie”. No gratulacje z powodu wyrafinowanego gustu, nieprzeciętnej wyobraźni i trafności spostrzeżeń. Porównywać trywialnych, obleśnych kościotrupów z klasyką litewskiej literatury opartej na wartościach chrześcijańskich, to tylko geniusze typu Sadauskas-Kvietkevičius potrafią. Jest to zresztą typowe dla autorów lewicowo-liberalnych mediów, na których łamach bez żadnej żenady drukowany jest wywiad z hierarchą kościelnym obok reklamy agencji towarzyskiej ze zdjęciem wyuzdanej panienki. Całość zaś dopełnia rozmowa z celebrytką, która w pikantnych szczegółach opowiada, jak to jej nie udało się współzycie z kolejnym partnerem z powodu utraty atrakcyjności seksualnej tegoż.

Gdy już sprawy koabitacji Święta Zmarłych i Halloween zostały czytelnikom objaśnione, autor bierze się w dalszej części swego artykułu wyjaśniać nam meandry współczesnej polityki Kościoła katolickiego oraz Cerkwi prawosławnej. Otóż się okazuje, że napiętnowanie Halloweenu wcale nie przychodzi do nas na Litwę z Watykanu. Ten ma znacznie ważniejsze sprawy na głowie, jak chociażby losy migrantów na Morzu Śródziemnym czy losy Palestyńczyków i Izraelitów za tym że Morzem. Tymczasem „szatańskim pochodze-

niem Halloween swych owieczek stał się i od dawna straszny”, no ...proszę zgadnąć, wiadomo moskiewska Cerkiew prawosławna i jej Cyryl, który pochwała rosyjską agresję na Ukrainę. Ba, Cerkiew nie tylko uważa Halloween za wymysł Szatana, ale też za satanistyczny uchodzi w jej prawosławnym mniemaniu cały kolektywny Zachód. A raz tak, to dla Sadauskas-Kvietkevičiusa wypływa stąd wprost, że Halloween jest cool, jest naszym nowoczesnym, popkulturowym świętem, bo my jako Litwa jesteśmy przecież częścią Zachodu. Już kiedyś pisałem, że takie rozumowanie jest niezwykle uproszczone, by nie powiedzieć prymitywne. Niestety, dość często rozpowszechnione u populistów nie tylko na Litwie. To samo przecież mówi się o prawach osób LGBT. Jeżeli ktoś sprzeciwia się temu lobby i jego nieobyčajnym roszczeniom od reszty społeczeństwa, przez populistów tyłu Sadauskas-Kvietkevičiusa jest oskarżany z mety o putinowskie poglądy, bo w Rosji też nie ma małżeństw tęczyowych itp, itd. Pałkarska logika, cienka jak warstwa grafenu argumentacja. Jeżeli w Rosji choinka jest zielona, to u nas musi być czerwona, bo inaczej będziemy tacy sami jak oni. Taki jest sens takiej logiki. Kompletnie absurdalny.

Wracając jednak na koniec jeszcze do tekstu Sadauskas-Kvietkevičiusa przywołajmy tłumaczenia autora, dlaczego litewscy księża zwalczają Halloween. Ano z powodów czysto pragmatycznych. Money, money, zdaniem bystrzego autora są tu główną przyczyną. Księża obawiają się Halloween, bo niefanatyczni na umyśle Litwini, gdy już wejdą w jego optykę, to przestaną w kościołach zamawiać Msze Święte za zmarłych, a tym samym uszczuplą dochody kleru. Ten zaś w wyludniającej się Litwie tylko ze słów i pogrzebów nie przeżyje. Musi więc dbać o swój dochód również z ofiar podczas Świąt Zmarłych, kalkuluje autor, bystrzak jak się okazało również w finansach kościelnych.

Dla ignorantów typu Sadauskas-Kvietkevičiusa, którego argumenty w temacie Halloween właśnie poznaliśmy, bezcelowe jest tłumaczenie, że święto to nie jest tylko częścią popkultury współczesnego, spoganiego Zachodu. Halloween ma bezpośrednie koligacje z pogańskimi rytuałami starożytnych ludów współczesnej Irlandii. Te rytuały miały bezpośredni związek z wywoływaniem duchów wrogich człowiekowi. Są kardynalną odwrotnością w stosunku do wiary chrześcijań, jacy modlą się za dusze swych świętych zmarłych, a nie je wywołują (co jest grzechem). Pogańskie praktyki Halloween są więc poważnym zagrożeniem duchowym dla wszystkich fanów tego święta, o czym najlepiej można dowiedzieć się od egzorcystów. Zresztą sam Sadauskas-Kvietkevičius jest najlepszym dowodem, że tak jest.

Tadeusz Andrzejewski,
radny rejonu wileńskiego

TYDZIEŃ NA LITWIE

VMI przypomina o zaplaceniu podatku od ziemi

Państwowa Inspekcja Podatkowa (VMI) poinformowała, że prywatni właściciele ziemi już mogą za pośrednictwem Internetu znaleźć rachunki podatku za ziemię za 2023 rok. Podatek od ziemi należy zapłacić do 15 listopada tego roku. Podatek od ziemi za rok bieżący naliczono 777 tys. właścicieli ziemi, którzy do budżetów samorządów wpłacają około 59 mln euro: ok. 49 mln euro wpłacają mieszkańcy i ok. 10 mln spółki.

29 tys. osób składało egzamin ze znajomości Konstytucji

Ministerstwo Sprawiedliwości poinformowało, że egzamin ze znajomości Konstytucji zdawało ponad 29 tys. mieszkańców. Dołądo również, że już po raz trzeci do egzaminu przystąpili nie tylko mieszkańcy kraju, ale też rodacy z Indonezji, Wielkiej Brytanii, USA, Niemiec, Niderlandów, Francji, Finlandii, Chin, Austrii i innych krajów. Egzamin ze znajomości Ustawy Zasadniczej przeprowadzono po raz 17.

Na Litwie 200 tys. osób ma długi

Obecnej na Litwie około 200 tys. osób jest zadłużonych. To prawie każda dziesiąta osoba od lat 18. Z nich siedmiu z dziesięciu nie pracuje, albo pracuje na czarno, czyli nielegalnie. Monika Navickienė, minister ochrony so-

cialnej i pracy ubolewała, że, niestety, społeczeństwo nadal toleruje zatrudnienie na czarno, co tylko wzmacnia szarą strefę i nie sprzyja rozwojowi gospodarcemu kraju.

Valotka zwleka z podjęciem „męskiej decyzji”

Minister Kultury Simonas Kairys wyraził nadzieję, że Audrius Valotka, szef Państwowej Inspekcji Językowej, któremu już nie raz dawano do zrozumienia, by dokonał rzetelnej oceny sytuacji i dobrowolnie ustąpił z zajmowanego stanowiska, w końcu zdecyduje się na podjęcie „męskiej decyzji”. Znany ze swych kontrowersyjnych wręcz skandalicznych wypowiedzi urzędnik jednak nie śpieszy z podjęciem decyzji i ją wciąż odkłada, chociaż minister niejednokrotnie publicznie oświadczał, że możliwości dalszej współpracy z nim nie widzi.

12 maja 2024 roku możliwa data wyborów prezydenckich

Wybory prezydenckie na Litwie mają się odbyć 12 maja 2024 roku – projekt uchwały z taką propozycją zgłosiła na początku tygodnia przewodnicząca Sejmu Viktorija Čmilytė-Nielsen. Zgodnie z Konstytucją Litwy datę wyborów prezydenckich wyznacza Sejm. Już wiosną parlament zapowiedział, że 12 maja odbędzie się referendum w sprawie legalizacji wielokrotnego obywatelstwa. W związku z tym proponuje się, by wybory głowy państwa odbyły się wspólnie z referendum.

Ekonomika kraju drepce w miejscu

Litewska gospodarka nadal drepce w miejscu, a nawet nieznacznie cofa się. Według preliminarznych szacunków Państwowej Agencji Danych, w trzecim kwartale bieżącego roku ekonomika kraju w porównaniu z ubiegłym kwartałem spadła o 0,1 proc. W porównaniu zaś do analogicznego okresu roku ubiegłego nie odnotowała tendencji wzrostowych.

12-19
listopada
2023 r.

ŚWIĘTA MARYJO

ODPUSTY OPIEKI NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY, MATKI MIŁOSIERDZIA

CODZIENNY PROGRAM OPIEK

Godz. 06.30 – Msza św. w kościele (w jęz. polskim)
Godz. 07.30 – Różaniec w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)
Godz. 08.00 – Msza św. w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)
Godz. 08.00 – Godzinki ku czci NMP w kościele (w jęz. polskim)
Godz. 09.00 – Msza św. w kościele (w jęz. polskim)
Godz. 10.30 – Nowenna i modlitwa za kapłanów w kościele (w jęz. litewskim)
Godz. 11.00 – Msza św. w kościele (w jęz. litewskim)
Godz. 13.00 – Msza św. w kościele (w jęz. polskim)

Godz. 15.00 – Msza św. w kościele (z wyjątkiem niedziel)
Godz. 16.00 – Różaniec w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. polskim)
Godz. 17.00 – Msza św. w kościele (w jęz. polskim)
Godz. 17.00 – Msza św. w kaplicy Ostrobramskiej (w językach obcych, z wyjątkiem niedziel)
Godz. 18.00 – Akatysta ku czci NMP w kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim)
Godz. 19.00 – Msza św. w kościele (w jęz. litewskim)

SOBOTA, 11 LISTOPADA

Inauguracja Odpustu

Godz. 16.00 – Różaniec. W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. litewskim i polskim)
Godz. 17.00 – Adoracja Najśw. Sakramentu w kościele (w jęz. litewskim i polskim)
Godz. 18.00 – W intencji parafii i odwiedzających świątynię. W kościele (w jęz. litewskim i polskim)

NIEDZIELA, 12 LISTOPADA

II Dekanat Wilna

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji Archidiecezji Wileńskiej. W kaplicy Ostrobramskiej
Godz. 17.00 – W intencji członków kół Żywego Różańca. W kościele

PONIEDZIAŁEK, 13 LISTOPADA

Dekanat Orański

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji seniorów. W kościele
Godz. 15.00 – W intencji Domowego Kościoła. W kościele (w jęz. litewskim i polskim)
Godz. 17.00 – W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. niemieckim)
Godz. 17.00 – W intencji rolników i rzemieślników. W kościele

WTOREK, 14 LISTOPADA

Dekanat Święciański i Ignaliński

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji uchodźców i migrantów. W kościele
Godz. 15.00 – W intencji wspólnoty neokatechumenalnej. W kościele (w jęz. litewskim i polskim)
Godz. 17.00 – W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. włoskim)
Godz. 17.00 – W intencji pracowników mediów. W kościele

ŚRODA, 15 LISTOPADA

Dekanat Solecznicki

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji kapłanów, osób konsekrowanych. W kościele
Godz. 17.00 – W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. angielskim)
Godz. 17.00 – W intencji licznych powołań. W kościele
Godz. 22.00 – Nocna adoracja Najśw. Sakramentu w kaplicy Ostrobramskiej

CZWARTEK, 16 LISTOPADA

Dekanat Trocki

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji uczniów i nauczycieli. W kościele
Godz. 17.00 – W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. hiszpańskim)
Godz. 17.00 – W intencji polityków i urzędników państwowych. W kościele

PIĄTEK, 17 LISTOPADA

Dekanat Kalwarii Wileńskiej

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji pracowników służby zdrowia. W kościele
Godz. 15.00 – W intencji chorych. W kościele (w jęz. litewskim i polskim)
Godz. 17.00 – W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. francuskim)
Godz. 17.00 – W intencji hospicjum. W kościele

SOBOTA, 18 LISTOPADA

Dekanat Nowej Wilejki

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji rodzin. W kościele
Godz. 15.00 – W intencji wiernych z Białorusi. W kościele (w jęz. białoruskim)
Godz. 17.00 – W kaplicy Ostrobramskiej (w jęz. rosyjskim)
Godz. 17.00 – W intencji harcerzy. W kościele
Godz. 22.00 – Nocna adoracja Najśw. Sakramentu w kaplicy Ostrobramskiej

NIEDZIELA, 19 LISTOPADA

I Dekanat Wilna

Godz. 06.30 – W kościele
Godz. 09.00 – W kościele
Godz. 13.00 – W intencji Litwy. Celebrują Biskupi Litwy. W kaplicy Ostrobramskiej
Godz. 17.00 – W intencji uczestników Odpustu. W kościele

UWAGA!

Msze św. w kaplicy Ostrobramskiej w niedzielę o godz. 11.00 i 13.00 będą się odbywały przy otwartym oknie.
Ostrobramskie Centrum Pielgrzymkowe czynne codziennie w godz. od 10.00 do 19.00.
Transmisja Mszy św. o godz. 13.00 na antenie Radia „Znad Wilii” (103,8 FM).
Transmisje wideo oraz więcej informacji – www.ausrosvartai.lt/pl

Portal dla Ciebie i o Tobie

Rubryka powstała przy współpracy „Tygodnika Wileńszczyzny” z portalem L24.lt. Portal L24 jest jednym z dwóch czterojęzycznych portali informacyjnych na Litwie, wydawanym w językach: polskim, litewskim, rosyjskim i angielskim

Weto na weto mera. Przedszkola nie mogą być zakładnikami polityków

Po ostatniej Radzie rejonu wileńskiego nasuwają się dwa wnioski: po pierwsze, socjaldemokraci na czele z merem Robertem Duchniewiczem nie są w stanie uwolnić się od długu wyborczego zaciągniętego wobec konserwatystów w sprawie dofinansowania prywatnych przedszkoli. Po drugie, sztuka zarządzania budżetem zgodnie z interesami mieszkańców jest dla nowego wóldarza podstołecznego rejonu jak na razie nieosiągalna.

Ilona

Dzięki frakcji AWPL-ZChR wniosek, który polepszy komfort życia mieszkańców został przyjęty. Dziwi zachowanie socjaldemokratów co ociągali się i nie chcieli najpierw jego poparć. Konserwatyści jak zawsze przeciwko dobru mieszkańców głosują...

Darek

Tak, socdem i konserwatyści udają, że oponują jedni drugim, ale ich łączą te same cele i biznesy.

Marek z rejonu

Brawo radni polskiej partii! Myślą o wszystkich mieszkańcach rejonu i ich interesach, a nie o napełnieniu portfeli biznesów prywatnych, jak to chcieliby zrobić socjaldemokraci z merem na czele.

Staszek

Widać, że gdy idzie o wielkie biznesy, to nie ma różnicy między sajudzistami, socjaldemokratami i liberałami. Oni wszyscy jednacy, bez względu na sztagdary, bo łączy ich miłość do pieniędzy, najlepiej publicznych.

E.A.

Brawo. Radni polskiej partii byli pryncypialnie przeciw kierowaniu środków budżetowych do sieci prywatnych przedszkoli.

Alek

To jest szokujące, że socjaldemokraci na czele z merem Robertem Duchniewiczem wciąż nie są w stanie uwolnić się od długu wyborczego zaciągniętego wobec konserwatystów w sprawie dofinansowania prywatnych przedszkoli. Ta sytuacja pokazuje, że mer i jego otoczenie są zakładnikami układów i układzików...

**Nadszedł czas, byś opowiedział
światu swoją historię!**

**Byłeś świadkiem ciekawego zdarzenia?
Napisz, zrób zdjęcie, nakręć film na każdy temat
i prześlij na adres info@L24.lt,
a my je opublikujemy.**

**Wśród autorów najciekawszych tekstów
rozlosujemy atrakcyjne nagrody!
Świat czeka na twoją historię!**

www.L24.lt info@L24.lt

Spółeczna inicjatywa ZPL na cenzurowanym

Związek Polaków na Litwie otrzymał pismo z postanowieniem Państwowej Inspekcji Ochrony Danych RL „W sprawie sprawozdania Związku Polaków z inicjatywy Państwowej Inspekcji Ochrony Danych”, w którym wskazano, że przeprowadzony przez ZPL Społeczny Spis Ludności Narodowości Polskiej na Wileńszczyźnie i późniejsze przetwarzanie danych osobowych nie odpowiada założeniom rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), a także poszczególnym punktom artykułów RODO. Ponadto w piśmie Inspekcji nakazano zniszczenie zebranych deklaracji i poinformowanie Inspekcji o wykonaniu zaleceń do dnia 13 października 2023 roku. W projekcie przygotowanej odpowiedzi na to pismo Związek Polaków zaznacza, że postanowienie Inspekcji jest zbyt surowe, dlatego przedstawia swoje argumenty i prosi o złagodzenie nakazów zawartych w piśmie.

Ryszard

Jak wielokrotnie informowano, społeczny spis Polaków organizowany przez ZPL był realizowany zgodnie

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

z wszelkimi obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu ochrony danych – zarówno unijnymi jak też republikańskimi.

Groźby ze strony Państwowej Inspekcji Ochrony Danych to nic innego jak dalsze szykany wobec organizatorów tej akcji, która wykazała, że Polaków na Litwie jest znacznie więcej niż podają oficjalne urzędowe spisy.

z Wilna

Społeczny Spis Ludności Polskiej na Wileńszczyźnie pokazał, że w poszczególnych gminach jest od 3 do aż 29 procent Polaków więcej niż podaje oficjalna statystyka!!

Patriota

ZPL z prezesem Tomaszewskim

przeprowadza nadzwyczaj istotne inicjatywy. Poprzez spis ZPL udowodniono, że nas jest o 20 000 więcej niż podaje litewska statystyka.

Zbigniew

Bardzo ważny i potrzebny spis ludności organizowany przez ZPL! Dzięki temu wiemy, że nas jest o wiele więcej niż podają statystyki litewskie.

Marek

Nie spodobało się litewskim „patriotom” że Polacy się policzyli, a wynik spisu jest dużo wyższy niż państwowe rejestry.

Alek

Litewskie urzędy jak zawsze czepiają się tych, co bronią polskiej sprawy...

Ks. kard. G. Müller: biurokracja brukselska ma dziś charakter antychrześcijański

Pozytywna idea UE przekształciła się w biurokrację brukselską, która ma charakter antychrześcijański. Próbuje się ją dziś brutalnie narzucić państwowym członkowskim przy użyciu siły – mówił emerytowany prefekt Kongregacji Doktryny Wiary, ks. kard. Gerhard Müller. Przykładem jest nacisk na to, jak Polacy powinni głosować – dodał.

Ryszard

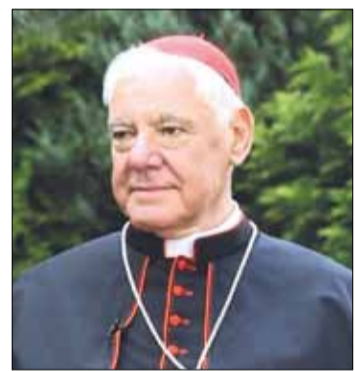
Socjalistyczne i liberalne elity Europy, zaprzeczając chrześcijańskiemu fundamentowi kontynentu, wyrządziły straszliwą krzywdę nam wszystkim.

Europa stała się słaba i cherlawa, na zlaicyzowanym Zachodzie została podbita przez fundamentalny, ofensywny islam.

Czas najwyższy na przebudzenie, dopóki nie jest za późno.

Czytelnik

Chrześcijańskie korzenie Europy nie są eksponatem muzealnym, one uobecniają się w ludziach takich jak Robert Schuman inspirując ich

FOT. TVTRWAM

działania – mówi ks. Bernard Ardura, przewodniczący Papieskiego Komitetu Nauk Historycznych, a zarazem postulator procesu kanonizacyjnego Schumana.

Ojciec zjednoczonej Europy był zagorzałym katolikiem. „Wiara Schumana była totalna, był ztracony w Bogu. Wierzył w Boga bez reszty. Była to wiara totalna. Całe jego życie, całe jego istnienie było w jakimś sensie ztraczone w Bogu. Żył w sercu Boga. To właśnie z tej relacji czerpał on uzasadnienie dla swej działalności politycznej. Jednakże przeżywał on swoją

wiarę w sposób dyskretny, nie był zbyt ekspansywny. Nie chodził z wyciągniętym sztandarem, ale wszystkim jego czyni czerpały natchnienie z wiary. Zarazem chciał się rozwijać w swojej wierze, chciał zdobywać o niej wiedzę. Wiemy na przykład, że przez cały czas, kiedy żył w podziemiu podczas II wojny światowej, kiedy ukrywał się u trapistów i w innych klasztorach, poznał do głębi św. Tomasza z Akwinu, jego Sumę Teologiczną. Inspirował się również pismami św. Augustyna. Był to człowiek, którego wiara dążyła do zrozumienia. Kochając Boga, chciał Go poznać. A zatem wiara Roberta Schumana była skromna, nieostentacyjna, ale bardzo głęboka i dynamiczna”.

Jan71

Cóż, Europa, jak powiedział Robert Schuman, będzie albo chrześcijańska, albo nie będzie jej wcale. Widzimy co się aktualnie dzieje i musi to napawać smutkiem. Ale nie gaśmy ducha!

Jedyna szkoła mniejszości narodowych

Dokończenie ze s. 1
W 2008 roku placówka uzyskała status gimnazjum.

Gimnazjum „Żejmiana” zostało niedawno gruntownie odnowione. Renowacja ruszyła w październiku 2020 roku. Budynek przeszedł kapitalny remont wszystkich pomieszczeń wewnętrznych. W ich trakcie przeprojektowano pomieszczenia, aby dostosować je do współczesnych wymagań i zapewnić komfort pracownikom szkoły i uczniom. Ocieplony został cały budynek szkolny. Zmodernizowano także instalację wodno-kanalizacyjną, wentylacyjną, klimatyzacyjną, elektrotechniczną, system alarmowy, sprzęt do wykrywania pożaru i windę.

Po zakończeniu remontu gimnazjum zostało dostosowane do współczesnych potrzeb, stało się placówką funkcjonalną i wygodną zarówno dla tych, którzy tu pracują, jak i tych, którzy się uczą. Przebudowa jednej z większych szkół w

rejonie święciańskim przyczyniła się do stworzenia przyjemnego i wszechstronnego środowiska niezbędnego do edukacji dzieci. Wartość przebudowy wyniosła ok 4,5 mln euro.

I choć dzisiaj w szkole panuje

święteczny nastrój z powodu zakończenia modernizacji i jubileuszu, to jeszcze cztery lata temu nad tą placówką niczym miecz Damoklesa zawisała groźba likwidacji. Otóż szkoła znalazła się na celowniku miejscowych władz, które chciały

połączyć ją z miejscowym gimnazjum z litewskim językiem nauczania. Ale dzięki aktywnej postawie całej szkolnej społeczności, polskiej placówce dyplomatycznej na Litwie i Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin

udało się zachować Gimnazjum „Żejmiana” w Podbrzeziu jako samodzielną placówkę edukacyjną. To jeden z największych sukcesów Polaków na Litwie. Warto też dodać, że jednym z ważnych wyników pracy postów z ramienia AWPL-ZChR.

Dzień na lotnisku

23 października 2023 roku uczniowie klas początkowych wraz z wychowawczyniami Szkoły Podstawowej w Jęzmienszkach mieli wycieczkę na lotnisko, której celem było poznanie ogólnych zasad bezpieczeństwa oraz zapoznanie dzieci z pracą ludzi na lotnisku i jego funkcjonowaniem.

Przed głównym wejściem czekał na nas przewodnik – pan Artūras. Słuchając różnych ciekawostek rozpoczęliśmy naszą wędrowkę. Otrzymaliśmy identyfikatory i każdy z nas miał możliwość przejść przez punkt kontroli osobistej. Druga część wycieczki obfitowała w nie lada atrakcję. Na dalsze zwiedzanie lotniska udaliśmy się autobusem.

Zaopatrzeni w specjalne kamizelki wyszliśmy na taras widokowy, gdzie największą atrakcją było lądowanie samolotu pasażerskiego z Turcji.

Ogromnym przeżyciem dla wszystkich było wejście na teren Lotniskowej Służby Gaśniczej, gdzie stały wozy strażackie. Każdy z nas mógł wsiąść do samochodu straży pożarnej oraz oglądać jego wyposażenie. Mieliśmy też okazję wejść do wnętrza samolotu i posiedzieć na miejscu pilota.

Z wycieczki wróciliśmy zadowoleni, pełni wrażeń, bowiem przeżyliśmy piękny, obfitujący w moc wrażeń dzień. Pragniemy również podziękować panu Artūrasowi, który przyczynił się do zorganizowania tej wycieczki. Dziękujemy.

Wanda Giedrys

Uczniowie z Podbrzezia w świecie zabaw i łamigłówek

Uczniowie klas początkowych oraz wychowankowie grupy przygotowawczej Gimnazjum im. Św. Stanisława Kostki w Podbrzeziu mieli wspaniały wyjazd – zwiedzili wesołe miasteczko dla ciekawskich brzdąków, znajdujące się w Kownie. Mianowicie „Curiosity” – edukacyjna placówka zabaw i łamigłówek.

Założenie tej placówki ma na celu rozwijanie wyobraźni i inicjatyw twórczych dzieci, poznanie różnych dziedzin nauki oraz rozwijania poznawczych kompetencji dziecka. Uczniowie zagłębiali się w świat uczuć i zmysłów poprzez poznanie struktury narządów słuchu, węchu, smaku i dotyku. Mieli okazję zapoznać się z pracą budowniczego i stomatologa, usiąść za kierownicę koparki, wy-

startować rakieta w daleki kosmos i oglądać z bliska przelatujące planety uchylając się od padających meteorytów.

Podsumowując wycieczkę wszyscy jednogłośnie stwierdziliśmy, że musimy tam powrócić w

roku następnym, gdyż kilku wyznaczonych godzin było zbyt mało na poznanie wszystkich zakamarków tak wspaniałego miejsca.

*Jolanta Markowska,
nauczycielka nauczania
początkowego*

Warsztaty twórcze „Kula jesienna” w Rudominie

Za oknem złota jesień w pełni. Z każdym dniem coraz wcześniej zapada zmrok. Gdy aura nie sprzyja aktywności na świeżym powietrzu, można zamienić spacer na wieczory spędzane w miłym towarzystwie przy przyjemnych i pożytecznych zajęciach. Jesień może być piękna. Warto znaleźć na nią swój sposób...

W dniu 26 października Wielofunkcyjny Ośrodek Kultury w Rudominie zaprosił dzieci w wieku 7-10 lat na warsztaty twórcze „Kula jesienna”.

Podczas warsztatów dzieci mogły się zanurzyć w bezgraniczny świat fantazji i samodzielnie wykonać dekorację jesienną. Dzieci z ogromnym zaangażowaniem robiły kulę jesienną z nici oraz kleju. Następnie te kule były przez nich dekorowane przeróżnymi kolorowymi liśćmi. Wykonane przez siebie dekoracje dzieci mogły zabrać do domu i ucieszyć swoich domowników.

Niezwykle ciekawe warsztaty poprowadziła Melanija Babicz, Kamilija Cereszka, Wiktoria Proczuchanowa i Ewelina Giedrimaitė.

Podczas zajęć edukacyjnych panowała niezwykle przyjazna atmosfera. Dzieciaki cieszyły się nie tylko z możliwości własnoręcznie wykonać piękną dekorację, jak też z obcowania ze swoimi rówieśnikami. Organizatorzy niezmiernie się cieszą, że takie zajęcia poszerzyły horyzonty, sprawiły wszystkim wiele przyjemności, dostarczyły sporej dawki dobrych emocji. Organizowane przez WOKR warsztaty są wspaniałą możliwością schronienia się przed niepogodą w tej niezwykle gościnnej placówce kulturalnej, znalezienia przyjemnego dla siebie zajęcia oraz wykazania się swoimi talentami.

Inf. RDKC

Dzień Seniorów w Sawiczunach

20 października jest obchodzony Europejski Dzień Seniora. Święto to ma na celu przede wszystkim uczcić i uhonorować starsze pokolenie, docenić ogromną rolę seniorów w społeczeństwie oraz zwiększyć integrację międzypokoleniową. Jest to doskonała okazja do podkreślenia wyjątkowej roli osób starszych i możliwość okazania szacunku.

Z tej pięknej okazji 22 października w Centrum Kultury w Sawiczunach – filii Wielofunkcyjnego Ośrodka Kultury w Rudominie – odbyła się impreza, na którą zostali zaproszeni seniorzy mieszkający w tej miejscowości oraz okolicach. Seniorzy chętnie skorzystali z zaproszenia i licznie przybyli na spotkanie, aby wspólnie spędzić czas na wesołej zabawie i miłej rozmowie.

Część artystyczną imprezy rozpoczęto występem dzieci z kółka „Pracowite pszczołki”, które recytowały piękne wiersze. Wszystkich zachwycił występ zespołu wokalnego „Przyjaciółki” z Kowalczyk, pod kierownictwem Walerija Wałujewicza, którego członkowie są pięknym przykładem tego, iż nie ma żadnych przeszkód czy ograniczeń, gdy chodzi o pasję, gdy mówimy o muzyce, która łączy. W piękną muzyczną podróż publiczność zabrali ze sobą zespół wokalny „Wiosna” z Grygaj pod kierownictwem Evaldasa Vasiliauskasa. Występy wszystkich artystów wzbudziły ogromny zachwyt. Publiczność nie szczędziła dtoni i obdarowywała artystów hucznymi brawami.

Podczas imprezy organizatorzy zaprosili przybyłych gości do dzielenia się swoim doświadczeniem i prowadzenia wartościowych i treściwych dyskusji, bowiem mądrość i doświadczenie życiowe to wartości absolutnie nie do przecenienia. Tego dnia seniorzy usłyszeli wiele miłych słów i życzeń. Wszyscy życzyli pogody ducha, optymizmu, poczucia humoru, uśmiechu, ciepła rodzinnego, a przede wszystkim dużo, dużo zdrowia, aby kolejne lata życia wypełnione były radością, miłością i szacunkiem płynącym ze strony społeczeństwa i aby pamięć o Seniorach nie kończyła się na tym jednym dniu.

Impreza w Sawiczunach sugeruje, że seniorzy mogą spotkać się w większym gronie i wspólnie pokazać młodszemu pokoleniu, że słowo „senior” brzmi naprawdę dumnie.

Z wizytą na grobach kapłanów i dawnych właścicieli Mejszagoty

W ostatnich dniach wzrok większości ludzi skierowany jest na cmentarze. Rozświetlone zniczami pamięci groby stają się nie tylko częścią krajobrazu, ale przede wszystkim świadczą o trosce, którą każdy żyjący winien oddać zmarłym.

Czyniąc zadość pięknemu zwyczajowi, pracownicy Muzeum Księdza Prałata Józefa Obrebskiego wraz z pracownikami Centrum Rzemiosła Tradycyjnego w Mejszagole nawiedzają groby zmarłych kapłanów i dawnych właścicieli Mejszagoty – rodziny Houwaltów. Znicze zapłonęły na grobach księży w Korwii, Dukstach i w Mejszagole. Troską objęty jest też grób śp. Stanisławy Szwałkowskiej, wieloletniej gospodyni i opiekunki księdza prałata Obrebskiego i siostr zakonnych, które posługiwały w parafii.

Światełko pamięci

Dzień Zaduszny 2023

Przemijanie... To słowo, które w ostatnich dniach szczególnie powraca w myślach i rozmowach. Dla niektórych świadomość przemijania może być powodem troski i smutku, podczas gdy dla innych może być bodźcem do bardziej świadomego i pełnego życia. Ale jest jeszcze refleksja nad naszym dziedzictwem. Jak chcemy być pamiętani po naszej śmierci? Co zostawiamy po sobie dla przyszłych pokoleń? W obliczu przemijania pytania o sens życia i cel istnienia stają się bardziej istotne. Mogą też pomóc nam bardziej docenić to, co mamy obecnie. A dziękowanie za chwile szczęścia i miłość wobec bliskich stają się ważniejsze. To ci, co odeszli już na drugą stronę są dziś adresatami naszych wspomnień i wyrazów wdzięczności za nieoceniony dar życia, za wzór i przykład do naśladowania.

- śp. Anna Aleksandrowicz, zasłużona nauczycielka języka polskiego, wieloletnia prezeska koła ZPL w Mejszagole, członkini Zarządu Głównego ZPL, aktywna działaczka na rzecz społeczności polskiej na Wileńszczyźnie;
- śp. ks. Mirosław Balcewicz, zasłużony kapłan, wybitny kaznodzieja, doskonały wychowawca i duszpasterz, inicjator ruchu oazowego młodzieży na Wileńszczyźnie, wieloletni proboszcz parafii w Butrymańcach, Podborzu, Mejszagole i do końca w parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Porudominie;
- śp. Teresa Brazewicz, wieloletnia nauczycielka gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego w Nowej Wilejce;
- śp. Józef Borkowski, zasłużony parafianin kościoła św. Anny w Dukstach;
- śp. Danuta Chmielewska, aktywna członkini Kółka Żywego Różańca przy kościele w Bujwidzach;
- śp. Katarzyna Czeputkowska, wieloletnia nauczycielka języka rosyjskiego w Gimnazjum im. T. Konwickiego w Bujwidzach;
- śp. Jan Dowgiałło, długoletni dyrektor Szkoły Średniej nr 19 w Wilnie – obecnego Gimnazjum im. W. Syrokomli, aktywny społecznik;
- śp. Diana Jacewicz, współorganizatorka Festiwalu Piosenki Religijnej dla Dzieci i Młodzieży „Cecyliada”, chórzystka i kierowniczk scholi w kościele w Landwarowie;
- śp. Kazimierz Januszkiewicz, wieloletni organista w kościele pw. św. Kazimierza w Nowej Wilejce, sybirak, członek Koła Rodzina Sybiracka;
- śp. ks. prałat Jan Kasiukiewicz, proboszcz kościołów: Ducha św. , św. Teresy w Wilnie, parafii św. Piotra Apostoła w Solecznikach, św. Jerzego w Małych Solecznikach, Wniebowzięcia NMP w Mejszagole, rezydent w Kalwarii Wileńskiej; zasłużony kapłan, wybitny teolog, kaznodzieja, organizator pierwszych w Wilnie kursów katechetycznych;
- śp. Wincenta Kaziniec, wieloletnia nauczycielka klas początkowych w Mejsztach, krzewicielka polskości i patriotyzmu;
- śp. Aleksander Kozłowski, wieloletni dyrektor Gimnazjum im. J. Słowackiego w Bezdanych, wspaniały pedagog i wychowawca, człowiek wielkiego serca;
- śp. Janina Maculewicz, członkini Kółka Żywego Różańca w Czeranach;
- śp. Teresa Matukańska, wieloletnia nauczycielka chemii w Gimnazjum im. ks. Józefa Obrebskiego w Mejszagole, długoletnia radna samorządu rejonu wileńskiego, aktywna działaczka społeczna;
- śp. Anna Krystyna Mikulewicz, wieloletnia członkini Kółka Żywego Różańca przy kościele w Bujwidzach;
- śp. Anna Mikulska, wieloletnia nauczycielka szkoły w Szumsku, erudyta i społecznik;
- śp. Kazimira Pakietur, b. więźniarka, członkini koła Rodzina Sybiracka;
- śp. Wiesław Piątek, współzałożyciel Stowarzyszenia Techników i Inżynierów Polskich na Litwie, b. prezes STIP, wieloletni członek koła kalwaryjskiego AWPL-ZChR;
- śp. Alicja Pietrowicz, wieloletnia prezeska Wileńskiego Oddziału Miejskiego Związku Polaków na Litwie, prezeska koła AWPL-ZChR im. Rodziny Kleczkowskich, członkini prezydium AWPL-ZChR; zasłużona aktywistka i społeczniczka;
- śp. Irena Pietrulewicz, wieloletnia nauczycielka szkoły w Rukojniach, założycielka i długoletnia prezeska koła ZPL w Rukojniach, założycielka Koła Gospodyń Wiejskich, krzewicielka polskości;
- śp. Eleonora Pipińsz, b. wieloletnia członkini AWPL-ZChR, aktywna działaczka społeczna;
- śp. Czesław Sokołowski, wybitny artysta, niezapomniany interpretator piosenek o ukochanym Wilnie, filantrop, aktor Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie;
- śp. Kazimiera Stankiewicz, wieloletnia członkini koła AWPL-ZChR w Szeszkinie, b. sekretarz Oddziału AWPL-ZChR m. Wilna;
- śp. Władysław Strutyński, członek Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, miłośnik Kresów, o wileńskich korzeniach, kultywujący przywiązanie do Wilna i Święciana;
- śp. Wanda Wojtukowicz, członkini Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Solecznikach;
- śp. Irena Zinkiewicz, członkini Katolickiego Stowarzyszenia Polaków na Litwie;

ZAPALMY IM DZISIAJ ŚWIATEŁKO PAMIĘCI...

Opr. Monika Urbanowicz, Jan Lewicki

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

Szanowni Czytelnicy „Tygodnika Wileńszczyzny”, już w dwóchsetnym czwartym, wydaniu mają Państwo możliwość codziennie spotykać się ze Słowem Bożym. Cieszymy się niezmiernie, że możemy przybliżyć życie, słowa i czyny Jezusa opisane w Ewangelii. Zamieszczamy Ewangelię na każdy dzień roku liturgicznego. Każdy fragment opatrzony został krótkim rozważaniem, które przyczynia się do refleksji nad przeczytanym Słowem Bożym i pomaga w zrozumieniu tego, co chce powiedzieć nam Stwórca. Na koniec każdego rozważania proponujemy krótką modlitwę, która wskazuje jedną z wielu dróg wcielania Go w życie. Niech Słowo Boże będzie inspiracją w naszym życiu.

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

Czwartek, 2 listopada 2023 Wspomnienie Wszystkich Wiernych Zmarłych

Łk 23, 44-46. 50. 52-53; 24, 1-6a

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Była już prawie godzina szósta, a ciemność ogarnęła całą ziemię aż do godziny dziewiątej. Gdy słońce się zaćmiło, zastona w świątyni rozdarła się przez środek. A Jezus zawołał donośnym głosem: „Ojcze, w Twoje ręce oddaję mego ducha”. Gdy to powiedział, skonał. Był tam człowiek dobry i sprawiedliwy, imieniem Józef, członek Wysokiej Rady. On to udał się do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Gdy je zdjął, owinął je w lniane płótno i złożył w grobie wykutym w skale, w którym nikt jeszcze nie był pochowany. W pierwszym dniu tygodnia, wczesnym rankiem, przyszły do grobu kobiety, niosąc wonności, które przygotowały. I zastały kamień odsunięty od grobu. Gdy tam weszły, nie znalazły ciała Pana Jezusa i poczuły się bezradne. Wtedy obok nich stanęli dwaj mężczyźni w błyszczących szatach. Ogarnął je strach i schyliły głowy ku ziemi, a oni powiedzieli do nich: „Dlaczego szukacie żyjącego wśród umarłych? Nie ma Go tu! Zmartwychwstał!”.

ŁASKA DOBREJ ŚMIERCI

Perspektywa rozstania, odejścia, śmierci, naszej czy bliskich, napętnia nas lękiem i trwogą. Nikt z nas nie wie, kiedy umrze. Nie wiemy też, co to znaczy dobrze umrzeć. Dlatego warto dla siebie i innych modlić się o łaskę dobrej śmierci, abyśmy mogli przejść do wieczności w łasce uświęcającej, pojednani z Bogiem i ludźmi. Jezus przez swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie otworzył nam niebo i przygotował miejsce w domu Ojca. Jesteśmy tam

oczekiwani! Dziś przez naszą modlitwę możemy pomóc tym, którzy jeszcze oczyszczają swoje dusze w czyścisku, aby mogli wejść do upragnionego mieszkania przygotowanego dla nich w niebie.

Jezu, wiem, że moi bliscy zmarli są otoczeni Twoją czułą opieką. Powierzam ich Twemu miłosierdziu.

Piątek, 3 listopada 2023 Św. Marcina de Porres, zakonnika

Łk 14, 1-6

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Gdy Jezus wszedł w szabat do domu pewnego przywódcy faryzeuszów, aby spożyć posiłek, oni uważnie Go obserwowali. A oto stanął przed Nim jakiś człowiek cierpiący na puchlinę wodną. Wtedy Jezus zapytał znawców Prawa i faryzeuszów: „Czy wolno w szabat uzdrawiać, czy też nie?”. Lecz oni milczeli. Wtedy dotknął go, uzdrowił i odprawił. A do nich powiedział: „Jeżeli któremuś z was wpadnie do studni w szabat syn albo wół, czy zaraz go nie wyciągnie?”. I nie mogli temu zaprzeczyć.

ODWAGA DOBRA

Bóg w Jezusie pragnie udzielać nam pełni życia. Jezus uzdrawia w szabat dlatego, aby osobie chorej, cierpiącej nic nie przeszkadzało w spotkaniu z Bogiem. Chory bowiem nie może uczestniczyć w modlitwach synagogałnych. Uzdrawienia sprawiają także, że osoba chora zostaje przywrócona swojej rodzinie i życiu społecznemu. Uzdrawiając, Jezus ratuje nie tylko stronę fizyczną człowieka. Spotkanie

z Jego miłującym sercem leczy też duszę. Jezus nawet w klimacie podejrzliwości, wrogości, zamknięcia nie zaprzestaje czynić dobra, służyć innym w miłości.

Jezu, daj mi serce wolne, odważne, które nie zatrzymuje się w czynieniu dobra wobec pojawiających się trudności.

Sobota, 4 listopada 2023 Św. Karola Boromeusza, biskupa, wspomnienie

Łk 14, 1. 7-11

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Gdy w szabat Jezus wszedł do domu pewnego przywódcy faryzeuszów, aby spożyć posiłek, oni uważnie Go obserwowali. Widząc, jak zaproszeni wybierali sobie pierwsze miejsca, opowiedział tę przypowieść: „Kiedy ktoś cię zaprosi na ucztę, nie zajmuj pierwszego miejsca, bo może zostać zaproszony ktoś godniejszy od ciebie. Wtedy przyjdzie ten, który zaprosił ciebie i jego, i powie ci: «Ustąp mu miejsca». Wtedy ze wstydem będziesz musiał zająć ostatnie miejsce. Gdy więc będziesz zaproszony, idź i usiądź na ostatnim miejscu. Wtedy przyjdzie ten, który cię zaprosił, i powie: «Przyjacielu, zajmij lepsze miejsce». I spotka cię zaszczyt wobec wszystkich siedzących przy stole. Każdy bowiem, kto się wywyższa, będzie ponizony, a kto się unia, będzie wywyższony”.

ODNALEŹĆ SWOJE MIEJSCE PRZY STOLE

Opowiadając przypowieść o zaproszonych na ucztę, Jezus nie chce dawać nam lekcji savoir-vivre'u przy stole. Przekazuje tylko głęboką prawdę, że królestwo Boże jest darem, że nasze miejsce w Kościele i w świecie odczytywane jako misja życia też jest darem. Bóg nigdy nic nam nie narzuca, lecz proponuje w duchu przyjaźni. Zastuchaj się, jak Jezus, Gospodarz uczyty eucharystycznej, mówi dziś do ciebie: „Przyjacielu, dobrze, że jesteś, oto miejsce przygotowane dla ciebie”. Kiedy Pan wskazuje nam miejsce przy stole, nie zabieramy go nikomu. Pokorą jest pozwoleń Bogu, aby nas prowadził.

Jezu, wiem, że jestem oczekiwany na ucztę życia. Pragnę przyjąć to miejsce, które Ty sam dla mnie przygotowałeś.

Niedziela, 5 listopada 2023 31 niedziela zwykła

Mt 23, 1-12

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA

Jezus przemówił do tłumów i do swoich uczniów: „Miejsce Mojżesza w nauczaniu zajęli nauczyciele Pisma i faryzeusze. Czyńcie więc i zachowujcie wszystko, czego was uczą. Nie naśladujcie jednak ich czynów. Mówią bowiem, ale sami nie czynią. Przygotowują wielkie ciężary, których nie można unieść, i nakładają je

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

ludziom na ramiona, a sami nie chcą ruszyć ich nawet palcem. Czynią zaś wszystko, aby pokazać się ludziom. Rozszerzają swoje filakterie i wydłużają frędzle u płaszczów. Lubią zajmować pierwsze miejsca na ucztach i w synagogach. Pragną, aby ludzie pozdrawiali ich na placach i nazywali rabbi. Wy natomiast nie pozwalajcie nazywać się rabbi, gdyż macie tylko jednego nauczyciela, a wszyscy jesteście braćmi. Nie nazywajcie też nikogo na ziemi ojcem, gdyż macie tylko jednego Ojca, który jest w niebie. Nie pozwalajcie również, aby was nazywano mistrzami, bo jedynym waszym mistrzem jest Chrystus. Największy z was niech się stanie waszym sługą. Kto się wywyższa, będzie ponizony, a kto się poniża, będzie wywyższony”.

EWANGELIA UWALNIA OD PYCHY I OBLUDY

Nic bardziej niż pycha i obłuda nie rozbija serca człowieka, oddalając go od Boga, bliźnich i siebie samego. Im bardziej człowiek czuje się nikim, tym bardziej stawia się na sztucznym piedestale wielkości. Pycha nieuchronnie prowadzi do obłudy, do nakładania masek, do zakrywania własnego wnętrza i ukazywania na zewnątrz obrazu niezgodnego z prawdą o sobie. To sprawia, że człowiek skazuje siebie na banicję i zamiast chwałą Boga staje się żalosną karykaturą własnej megalomanii. Tylko spotkanie z Bogiem wyzwala z wszelkich zranień, kompleksów, pychy i obłudy, prowadząc do przyjęcia prawdy o sobie i taski zbawienia.

Jezu, proszę, prowadź mnie do Ojca w Duchu Świętym, abym był Twoją chwałą w świecie.

Poniedziałek, 6 listopada 2023

Łk 14, 12-14

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Jezus powiedział do przywódcy faryzeuszów, który Go zaprosił: „Gdy urządzasz obiad albo kolację, nie zapraszaj swoich przyjaciół ani braci, ani krewnych, ani bogatych sąsiadów, bo wtedy i oni zaproszą ciebie, żeby się odwdzięczyć. Ale gdy urządzasz przyjęcie, zaprosz ubogich, ułomnych, kulawych i niewidomych. A będziesz szczęśliwy, bo oni nie mają czym tobie się odwdzięczyć. Będzie ci więc to odwzajemnione przy zmartwychwstaniu sprawiedliwych”.

PRAWDZIWA MIŁOŚĆ I DOBROĆ SERCA

Wzajemność daje głęboką radość, nasze serca jej potrzebują. Jest jednak coś, co może uczynić człowieka szczęśliwszym. To bezinteresowność. Dzięki niej stajemy się obrazem Boga w świecie bez miłości. Dzięki niej poznajemy siebie, stajemy w prawdzie. Jeśli miłość, jaką deklarujemy słowami, jest prawdziwa, to odkrywamy ogromne bogactwo, że potrafimy kochać i dzielić się sobą i tym, co posiadamy. Tak naprawdę to ubogi czy potrzebujący objawia nam prawdę o nas samych, na ile potrafimy być dla drugiego człowieka bliźnim nie tylko z nazwy. Doświadczamy czegoś wyjątkowego. Nie tyle my wspieramy potrzebujących, ile oni pomagają nam wzrastać w prawdziwej miłości i dobroci serca.

Panie Jezu, dzięki Tobie mogę doświadczać wyjątkowych relacji w każdym spotkaniu z drugim człowiekiem. One pomagają mi wzrastać w prawdziwej miłości i dobroci serca. Dziękuję Ci za każdą siostrę i każdego brata, których spotykam. Amen.

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

Wtorek, 7 listopada 2023

Łk 14, 15-24

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Gdy Jezus spożywał posiłek, jeden z siedzących z Nim przy stole powiedział do Niego: „Szczęśliwy, kto będzie spożywał chleb w królestwie Bożym”. A On mu odpowiedział: „Pewien człowiek wyprawił wielką ucztę i zaprosił wielu. Gdy nadszedł jej czas, wysłał swojego sługę, aby powiedział zaproszonym: «Przyjdźcie, bo już wszystko jest przygotowane». Wtedy wszyscy, jeden po drugim, zaczęli się wymawiać. Pierwszy powiedział: «Kupiłem pole i muszę je obejrzyć. Proszę cię, uznaj mnie za usprawiedliwionego». Drugi powiedział: «Kupiłem pięć par wołów i idę je wypróbować. Proszę cię, uznaj mnie za usprawiedliwionego». Jeszcze inny powiedział: «Ożeniłem się i dlatego nie mogę przyjść». Sługa powrócił i oznajmił to swojemu panu. Wtedy gospodarz rozgniewał się i polecił swojemu słudze: «Wyjdź zaraz na place i ulice miasta i sprowadź tutaj ubogich, ułomnych, niewidomych i kulawych». Sługa powiedział: «Panie, stało się, jak rozkazałeś, a jeszcze jest miejsce». Wtedy pan powiedział do sługi: «Idź na drogi i w zaułki. Zmuszaj do wejścia, aby mój dom się zappełnił. Bo mówię wam, że nikt z tych ludzi, którzy zostali zaproszeni, nie skosztuje mojej uczyty»”.

NIEUDOLNE WYMÓWKI

Jakże często nie doceniamy Bożych darów i task. Wymawiamy się i usprawiedliwiamy przed przyjęciem zaproszenia na ucztę, czyli rezygnujemy z czasu spotkania, komunii, radości, nasycenia podczas Eucharystii, adoracji czy osobistej modlitwy. Co staje się przeszkodą? Jezus obrazuje nam to bardzo konkretnie: troska o bogactwa (pole), troska o pracę (oranie wołami), relacje z innymi (żona). Pole, woły, żona to wymówki bohaterów przypowieści Jezusa. A jakie są moje próby usprawiedliwiania się w oczach Boga?

Jezu, przepraszam za te chwile, kiedy gardzę Twoim zaproszeniem, kiedy rzeczy, sprawy, osoby są dla mnie ważniejsze od Ciebie.

Środa, 8 listopada 2023

Łk 14, 25-33

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO ŁUKASZA

Wielkie tłumy szły za Jezusem. On zwrócił się do nich i powiedział: „Jeśli ktoś przychodzi do Mnie, lecz bardziej miłuje swego ojca i matkę, żonę i dzieci, braci i siostry, a także swoje życie, nie może być moim uczniem. Kto nie dźwiga swojego krzyża i nie idzie za Mną, nie może być moim uczniem. Któż bowiem z was, chcąc zbudować wieżę, najpierw nie usiądzie, aby obliczyć koszty, czy ma na wykończenie? Bo gdyby położył fundament, a nie zdołał dokończyć budowy, wszyscy, którzy by to widzieli, drwiliby z niego: «Ten człowiek zaczął budować, a nie zdołał dokończyć». Albo który król, gdy wyrusza na wojnę przeciwko innemu królowi, nie siądzie najpierw i nie rozważy, czy może z dziesięcioma tysiącami zmierzyć się z tym, który idzie przeciwko niemu z dwudziestoma tysiącami? Jeśli nie może, to wysłał poselstwo, gdy tamten jest jeszcze daleko, i prosi o warunki pokoju. Tak więc żaden z was nie może być moim uczniem, jeśli nie wyrzeka się wszystkiego, co posiada”.

BILANS ZYSKÓW I STRAT

Nie chodzi o wyrzeczenie się wszystkiego dla samego ograniczenia siebie. Idąc za Jezusem, uczymy się wyrzekać wszystkiego, aby wszystko otrzymać od Niego na nowy sposób, także miłość do najbliższych i swoją codzienność z jej krzyżem. Bez doświadczenia straty, bez podjęcia swego krzyża nie można iść za Jezusem. Budowniczy oblicza wydatki i zastanawia się, jakie może ponieść koszty. Król przed bitwą także kalkuluje, ile może stracić, aby osiągnąć zwycięstwo. My również jesteśmy zaproszeni, aby uczynić bilans strat z naszej strony i zysków pochodzących od Chrystusa.

Jezu, pragnę być Twoim uczniem. Wiem, że wszystko, co oddam ze względu na Ciebie, odnajdę potem w Tobie.

Śmiertelne skutki huraganu

Do 48 wzrosła liczba ofiar śmiertelnych potężnego huraganu Otis, który w środę uderzył m.in. w kurort Acapulco na wybrzeżu Pacyfiku. 36 osób uważa się za zaginione. Żywiol spowodował ogromne szkody w pasie przybrzeżnym stanu Guerrero na obszarze zamieszkanym przez blisko 800 tysięcy ludzi.

Zamieszki na lotnisku

60 osób zostało zatrzymanych po zamieszkach na lotnisku w Machaczkałe, głównym mieście Dagestanu – w większości mułmańskiego regionu na rosyjskim Kaukazie Północnym. Zajścia o wydźwięku antyizraelskim wybuchły po pogłoskach o przylocie samolotu z Izraela.

Sędziowie rezygnują

Z powodu zagrożenia ze strony świata przestępczego jeden na dziesięciu sędziów w Holandii odrzuca prowadzenie niektórych spraw – wynika z badania, przeprowadzonego przez platformę dziennikarstwa śledczego. Jednocześnie połowa sędziów i prokuratorów w Holandii twierdzi, że czasami stosowano wobec nich groźby. Prawie co trzeci sędzia uważa, że ze względów bezpieczeństwa wykonuje swoją pracę inaczej niż dotychczas.

Cyberatak na biblioteki

System bibliotek publicznych w Toronto, jeden z największych na świecie, padł ofiarą cyberataku. W obecnej chwili nie ma dowodów na to, że bezpieczeństwo informacji o pracownikach czy użytkownikach zostało naruszone.

Nowe ośrodki dla migrantów

Rząd Hiszpanii utworzy w aglomeracji Madrytu dwa ośrodki dla nielegalnych migrantów. Znajdą w nich zakwaterowanie przybysze z Afryki, którzy w ostatnich tygodniach dotarli na Wyspy Kanaryjskie. Nowe ośrodki funkcjonowałyby niczym „miejsca do pilnego zakwaterowania migrantów” z Wysp Kanaryjskich. Każdy ośrodek przyjmie po kilkaset osób.

Policja rozbiła gang oszustów

Filipińska policja przeprowadziła akcję przeciwko domniemanemu gangowi oszustów internetowych i handlarzy ludźmi w Manili. Zatrzymano prawie 600 osób, a przesłuchania mają wyjaśnić, które z nich były ofiarami, a które przestępcami. W czerwcu ponad 2,7 tys. osób zatrzymano w operacji policyjnej w kilku budynkach w Manili, gdzie według władz ofiary handlu ludźmi zmuszane były do rekrutowania graczy dla platform z grami internetowymi.

USA: 92-latka codziennie przez osiem godzin modliła się przed „placówką aborcyjną”

Na Florydzie trwa modlitewna akcja „40 Dni dla Życia”. Polega ona na pokojowym publicznym czuwaniu w intencji ochrony życia dzieci nienarodzonych. W inicjatywę przez wiele lat – aż do tego roku – włączała się Joan Milloy, 92-letnia matka dziewięciorga dzieci. Codziennie spędzała osiem godzin na modlitwie przed tzw. placówką aborcyjną. Niedawno została uhonorowana przez organizatorów akcji.

W Clearwater 92-letnia Joan Milloy spędzała czas na modlitwie od godz. 8.00 do godz. 16.00. Jej wytrwałość i hart ducha przyciągały inne osoby, które chętnie jej towarzyszyły. Niedawno kobieta została uhonorowana przez organizatorów „40 Dni dla Życia” za działalność w wolontariacie na rzecz najbardziej bezbronnych.

Joan Milloy modli się w intencji

ochrony życia nienarodzonych dzieci już od wielu lat. Na początku 90. lat pracowała jako wolontariuszka w ośrodku dla kobiet w ciąży, a w 1999 r. po raz pierwszy zaczęła modlić się przed „placówką aborcyjną”. Od 2018 r. włączała się w akcję „40 Dni dla Życia” w Clearwater.

– W wieku 92 lat niedawno poinformowała nas, że „odchodzi z chodników” (...). Zapytaliśmy

Joan, jaki jest jej sekret: co dało jej siłę przez te wszystkie lata. „Bóg poprosił mnie, żebym poszła i się podliła, i to zrobiłam” – odpowiedziała (...). Joan daje nam piękny i prosty przykład znalezienia czasu – pośród pomagania swoim dzieciom i wnukom – dla nienarodzonych. Ma dla nich specjalne miejsce w swoim sercu – powiedział Shawn Carney, prezes „40 Days for Life”.

Inicjatywa „40 Days for Life” odbywa się na całym świecie, także w Polsce. Organizatorzy informują, że od 27 września br. – o czym dowodzą świadectwa – udało się uratować życie blisko 150 nienarodzonych dzieciom. Łącznie od 2007 r. dzięki akcji śmierci uniknęły 23 tys. 664 dzieci, a 251 osób odpowiedzialnych za mordowanie lub pomoc w zabijaniu nienarodzonych – odeszło z pracy.

Fot. YouTube 40 Days for Life

Rada Ministrów RP przyjęła wieloletni program budowy Muzeum Westerplatte i Wojny 1939

Rada Ministrów RP przyjęła 24 października uchwałę przedłożoną przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotra Glińskiego w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „Budowa Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku” na lata 2023-2027. Program zakłada powstanie plenerowego muzeum, w którym przedstawiona zostanie historia Westerplatte ze szczególnym uwzględnieniem dziejów Wojskowej Składnicy Tranzytowej oraz Wojny (Kampanii Polskiej) 1939 r.

Ponadto program zakłada rewalizację Pola Bitwy na Westerplatte, które jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych, tak w Polsce, jak i na świecie, miejsc związanych z II wojną światową. Dla Polaków to miejsce narodowej pamięci.

Pola bitew, na których rozegrały się walki mające szczególne

znaczenie dla historii oraz pamięci zbiorowej narodów, otaczane są przez Państwo Polskie specjalną opieką. Ochrona oraz właściwe zagospodarowanie Pola Bitwy na Westerplatte ma na celu zachowanie unikatowych wartości historycznych, przestrzennych, materialnych i niematerialnych, symbolizujących bohaterstwo oraz ofiarę poniesioną przez polskiego żołnierza.

Terenem działań inwestycyjnych będzie m.in. obszar, na którym znajduje się część zabudowy dawnej Wojskowej Składnicy Tranzytowej. Szacuje się, że planowane

inwestycje, w tym w szczególności odtworzenie wybranych historycznych budowli, rewaloryzacja, remonty konserwatorskie ocalałych budowli historycznych oraz budowa pawilonu wystawienniczego, obejmą łącznie ok. 13 tys. m². Szacunkowy koszt budowy Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 wynosi ponad 300 mln zł i jest rozpisany na lata 2023-2027. Inwestorem odpowiedzialnym za przygotowanie i realizację inwestycji, która będzie finansowana z budżetu państwa jest Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

Fot. pixabay.com/erwinbauer

Unijna komisarz do spraw wewnętrznych: istnieje ogromne ryzyko wzrostu zagrożenia terrorystycznego w UE

„Istnieje ogromne ryzyko wzrostu zagrożenia terrorystycznego w Unii Europejskiej z powodu sytuacji na Bliskim Wschodzie” – powiedziała unijna komisarz do spraw wewnętrznych, Ylva Johansson.

„Terrorystyci mogą przybyć z falą migracyjną, ale według mnie największym zagrożeniem są już osoby tu obecne, radykalizowane” – ostrzegła Ylva Johansson w wywiadzie dla włoskiego dziennika „Corriere della Sera”.

To takie osoby „mogą dokonać zamachów” – stwierdziła komisarz UE.

„Obecnie nie widzimy wielkich fal migracyjnych z powodu sytuacji na Bliskim Wschodzie, ale może do nich dojść” – zauważyła.

Jej zdaniem konieczne jest „prześwietlenie wszystkich, którzy przybywają bezpośrednio do UE”.

Według Ylvy Johansson ryzyko radykalizacji dotyczy tych osób, które „przebywają nielegalnie i nie stanowią części społeczeństwa”; „tak, jak ten terrorysta, który dokonał za-

machu w Brukseli”, zabijając dwóch obywateli Szwecji – wskazała.

Komisarz przyznała, że są problemy z odsyłaniem do krajów pochodzenia tych migrantów, którzy nie spełniają warunków, aby otrzymać prawo pobytu. Jak zauważyła, procedury w wielu krajach UE dotyczące repatriacji są „rozproszone”.

Unijna agencja ds. ochrony granic Frontex „powinna udzielić wsparcia krajom, które odsyłają migrantów” – uważa komisarz Ylva Johansson.

Pierwsze śmigłowce

Minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak przekazał pierwsze egzemplarze śmigłowców AW-149 żołnierzom 25 Brygady Kawalerii Powietrznej. Śmigłowce realizować będą zarówno zadania transportu żołnierzy jak i wsparcia pododdziałów z powietrza.

Więcej pieniędzy na drogi

Rząd zdecydował o zwiększeniu limitów finansowych inwestycji infrastrukturalnych ujętych w Rządowym Programie Budowy Dróg Krajowych do 2030 r. oraz Programie budowy 100 obwodnic na lata 2020-2030. Na realizację inwestycji związanych z PBDK przeznaczonych zostanie dodatkowo 2,6 mld zł. Natomiast na realizację inwestycji związanych z programem obwodnicowym na lata 2020-2030 przeznaczonych zostanie dodatkowo 100 mln zł.

O reparacjach wojennych

Temat reparacji wojennych za straty wyrządzone przez Niemcy w czasie II wojny światowej był mocno nadzorowany przez rząd Prawa i Sprawiedliwości. Wysyłane zostały noty dyplomatyczne, a sprawa wciąż jest otwarta. Kontynuację działań ma zapewnić uchwała z 14 września ubiegłego roku, która obliguje każdy rząd do podejmowania tej kwestii. Pomocny ma się okazać również międzynarodowy mechanizm rozwiązywania historycznych sporów dotyczących odszkodowań wojennych. Dokument powstał z inicjatywy Polski, a obecnie jest w fazie prac w komisji prawnej Rady Europy.

Żołnierze Niezłomni upamiętnieni

W Supraślu odsłonięto pomnik Żołnierzy Niezłomnych. O jego powstanie zabiegała Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku. Batalia o pomnik Żołnierzy Niezłomnych trwała w tym miejscu od lat. Pamiątkowa tablica została wyrzucona z centrum miasta. Teraz znalazła nową lokalizację, w okolicy ronda, któremu od marca patrolują żołnierze polskiego podziemia niepodległościowego.

Pamiątkowe dyplomy

Przedstawiciele firm oraz podatkowych grup kapitałowych, które zapłaciły największy podatek CIT w 2022 r., odebrali pamiątkowe dyplomy z rąk ministra finansów Magdaleny Rzeczkowskiej. Ministerstwo Finansów co roku prezentuje listę dużych podatników podatku CIT. Dane dotyczą zeznań indywidualnych firm, których przychód przekroczył 50 mln euro oraz podatników będących podatkowymi grupami kapitałowymi.

NOWINKI PSYCHOLOGICZNE

Nastroj listopadowy

Dzień Wszystkich Świętych i Zaduszki to czas zadumy i wyciszenia. Moment, który poświęcamy pamięci naszych bliskich. Jednak nie we wszystkich kulturach obchodzi się go w ten sam sposób. Ciekawym przykładem jest *Día de Muertos* – pełne kolorów i muzyki obchody dnia zmarłych w Ameryce Łacińskiej. Dlaczego ludzie tak różnie pielęgnują pamięć o zmarłych? Wspominanie zmarłych skłania nas do refleksji o przemijaniu. Z lękiem przed śmiercią można poradzić sobie na dwa sposoby. Pierwszy to próba oswojenia się z tym tematem, która może charakteryzować się groteską oraz czarnym humorem. Druga metoda wiąże się z unikaniem, dystansowaniem się od trudnego zagadnienia, a gdy już trzeba się z nim zmierzyć, robi się to z pokorą i zadumą. Nasi przodkowie na przykład często zamykali się w domach w noc zaduszną, żeby nie wyjść na spotkanie duchom. Wszystkie sposoby celebrowania dnia Wszystkich Świętych służą oswojeniu lęku przed śmiercią. Można sobie z nim radzić postrzegając śmierć groteskowo, ale można też przyjąć postawę pokory wobec śmierci. I to jest właśnie to, co my robimy w naszej kulturze – tłumaczą psychologowie. Mieszkańców Ameryki Łacińskiej od wielu pokoleń charakteryzuje inny stosunek do Zaduszek. Gwarne, kolorowe rytuały kontrastują z polskim podejściem do tego święta. Zmarłym niejako wychodzi się na spotkanie, przygotowuje dla nich posiłek i wspólnie ucztuje się. W ten sposób Meksykanie zdają się rzucać wyzwanie śmierci, walczyć ze swoim lękiem przed nią. Sposobem jest więc konfrontacja, spojrzenie śmierci w oczy. Te dwie tradycje wydają się zupełnie odmienne, jednak jeśli przyjrzymy się im bliżej, dostrzeżemy wiele cech wspólnych: my również idziemy „odwiedzić” zmarłych. Przyozdabiamy ich groby, by pokazać, że pamiętamy o tych, którzy odeszli, tak jak w Meksyku dekoruje się ołtarze na ich cześć. Jaka jest więc kluczowa różnica? W naszej kulturze bardziej koncentrujemy się na poczuciu utraty i tęsknocie za zmarłymi – uważają naukowcy – natomiast w Meksyku kładzie się większy nacisk na fakt, że to jest czas, kiedy zmarli bliscy mogą nas odwiedzić, możemy być szczególnie blisko nich i to jest źródłem radości. Nie znaczy to jednak, że smutek wcale nie pojawia się przy okazji tego święta. Kontekst kulturowy warunkuje jednak nieco inne przeżywanie Zaduszek niż w tradycji europejskiej. Zdaniem psychologów, w krajach europejskich nostalgiczny charakter święta zmarłych jest wyraźnie związany z uwarunkowaniami klimatycznymi. Jesień to okres refleksji i często naturalnie w naszym życiu pojawia się wtedy smutek. Nasz rok jest zorganizowany w taki sposób, że naprzemiennie następują wydarzenia, które mają charakter radosny albo wymagający zadumy, to pewien cykl, w którym funkcjonujemy i on wyznacza też cykl naszych emocji – wyjaśnia dr Magdalena Nowicka. Przyroda, która obumiera jesienią, inspiruje nas do odczuwania przygnębienia, co ma swoje uzasadnienie: wszystkie emocje czemuś służą. Smutek jest taką emocją, która służy odpoczynkowi, służy temu, żeby się zatrzymać, naładować baterie. Wystarczy tylko siebie słuchać, żeby za tą emocją podążać – podkreśla psycholog. Warto więc – nie tylko przez wzgląd na bliskich, ale także na własny dobrostan psychiczny – zaangażować się we właściwe dla naszej kultury i strefy klimatycznej przeżywanie Zaduszek. [na podst. Uniwersytet SWPS]

CZYTAM, BO LUBIE

Eric-Emmanuel Schmitt „Człowiek, który widział więcej”

Autor jest znany szerokiemu gronu przede wszystkim z twórczości teatralnej. Pracował jako wykładowca uniwersytecki, ale postanowił skupić się jedynie na pisaniu prozy i sztuk teatralnych. Obecnie jest jednym z najpopularniejszych francuskich pisarzy, a jego dzieła tłumaczone są na ponad 30 języków. Twórczość Erica-Emmanuela Schmitta pełna jest ważnych egzystencjalnych tematów. Miłość, przyjaźń, relacje międzyludzkie, sens istnienia... To on jest autorem ponadczasowego dzieła „Oskar i pani Róża”. Już chyba dłużej nie trzeba nikogo przekonywać, że warto sięgnąć po kolejną książkę. O co zapytałbyś Boga, gdybyś mógł z Nim porozmawiać? Huk, błysk. Chwilę potem gorąca fala powietrza, która podrzuca w niebo nawet najcięższe przedmioty. Augustin niewiele pamięta z momentu wybuchu. Widział sprawcę, to pewne. Ale kim była postać, która mu towarzyszyła? Tego Augustin nie jest pewien i nikomu nie chce o tym mówić. Od dziecka ukrywa swój dar. Widzi więcej. Widzi tych, którzy odeszli. Czy jego niezwykła zdolność pozwoli zapobiec kolejnemu nieszczęściu? Eric-Emmanuel Schmitt to mistrz filozoficznych przypowieści. Tym razem zastanawia się, jak to możliwe, że w świecie, w którym pragniemy miłości, jest również miejsce na zło. Jak to się dzieje, że ludzie w imię Boga dopuszczają się najgorszych zbrodni. Mały Oskar z „Oskara i Pani Róży” pisał do Pana Boga listy, dorosły Augustin przeprowadza z Nim wywiad.

JESIENNE REFLEKSJE...

Starożytny król w Indiach skazał pewnego człowieka na śmierć. Mężczyzna zaczął błagać, żeby mu darowano karę i dodał: „Jeśli królu będziesz miłosierny i oszczędzisz moje życie, nauczę twego konia latać w ciągu roku”. „Zgoda”, powiedział król. „Ale jeśli pod koniec tego okresu koń nie będzie umiał latać, zostaniesz stracony”. Kiedy jego pełna niepokoju rodzina zapytała później mężczyznę, jak on to zamierza osiągnąć, powiedział: „W ciągu roku król może umrzeć lub koń może zdechnąć, lub kto wie, koń może nauczyć się latać”.

Stronę przygotowała **Monika Urbanowicz**

JAK CIĘ WIDZA

W listopadzie odwiedzamy groby naszych bliskich zmarłych, o zachowaniu na cmentarzu przypominają znawcy *savoir-vivre*’u:

- Choć z okazji święta Wszystkich Świętych spotykamy dawno niewidzianych krewnych, wstrzymajmy się z rozmowami do chwili, gdy opuścimy cmentarz. W dobrym guście będzie też zrezygnowanie z wylewnych powitań. Będziemy mieli okazję uściskać się po odejściu od grobu.
- Zdarza się, że wędrując od grobu do grobu, rodzina zajmuje niemal całą ścieżkę. Pamiętajmy, cmentarne chodniki to nie miejsce do rozmów i powolnych przechadzek. Nie tarasujmy przejścia innym.
- Wiele osób traktuje psy i inne zwierzęta domowe jak członków rodziny, jednak cmentarz nie jest dla nich odpowiednim miejscem. Pamiętajmy, że wśród tylu obcych ludzi pies może zacząć szczekać, przeszkadzając innym w modlitwie i zadumie. Niedopuszczalna byłaby sytuacja,

w której nasz pupil załatwiłby na cmentarzu swoje potrzeby. W tych dniach zadbajmy o to, by zwierzak mógł zostać w domu podczas naszej wizyty na cmentarzu.

- Wszystkich Świętych to nie konkurs na najbardziej okazały znicz ani wiązankę. W złym guście byłyby rozmowy o tym, który krewny przyniósł ładniejszy stroik i kto poniósł większe koszty. Takie komentarze pozostawmy dla siebie.
- Cmentarz to nie miejsce, w którym wypada słuchać muzyki. Nawet jeśli używamy słuchawek do rozmów telefonicznych, na czas przebywania na cmentarzu powinniśmy schować je do kieszeni.
- Nie używamy telefonu komórkowego. Jeśli koniecznie musimy to zrobić, bądźmy dyskretni i zróbmy to szybko. Pozostali ludzie zgromadzeni na cmentarzu z pewnością nie chcą słuchać rozmowy telefonicznej. Koniecznie pamiętajmy, by wyciszyć swoje urządzenie przed wejściem na cmentarz.

KRZYŻÓWKA z nagrodą 1233

Rozwiązanie-hasło prosimy nadsyłać (lub telefonicznie) do 8 listopada 2023 r. na adres redakcji: 09318 Wilno, Rinkinės 50, p. 501

próg w łodzi motorowej		stawka w grze		pożywienie		lisia jama		„Ten...” Ireny Jurgielewiczowej
brak pokrycia wydatków				przenosi malarię				
magazyn				zespół Skawińskiego		11		
ulega utlenieniu							maż w łóżysku	w parze z karą
	7		4			1		
podmywa brzeg				zwarty górotwór				
moneta z Algierii								16
				milczące zwierzę w tytule filmu		obcisły, wyszczuplający pas		jeden z podstawowych składników skorupy ziemskiej
płacone na dawnej rogatce		grunt o powierzchni 56 arów				12		
		zasyпка	charakterystyka	5				
				dzieło Homera		przed siewem		
		9						
robi obicia meblowe					14		kontroler, rewident	rośnie wokół jeziora
kolor bzu								
„długa” moda	stan w USA				zbiornik paliwa			
	13			plaskie nakrycie głowy		17		15
z bronią w ręku		kiątwa kościelna	włókno z bananaowca					
		prezentacja						
				reaktor atomowy		jadalnia dla marynarzy		łóżko na statku
niemowlę	10	2			Waltari, pisarz	18		
				skarbiec w banku				
z niej bibeloty karciana rozgrywka					jarosz robi z niej kotlety			6
Cyganka z „Chaty za wsią”			pospolity zając	8				
		3						

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie - przysłowie afrykańskie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Rozwiązanie krzyżówki nr 1232. **Rzymska sielanka**
Nagrodę wylosowała **Bożena Sibik z Solecznik**.

Nagroda jest do odebrania w **Domu Prasy (Laisvės pr. 60)** w ciągu 30 dni kalendarzowych.

Projekt „Wilno – kolebka romantyzmu polskiego“ dobiegł końca

Śladami Wieszczów

Wilno jest określane mianem stolicy polskiego romantyzmu, miasto niezwykle, kryjące dużo tajemnic połączonych z bogatą historią. W cieniu barokowych kościołów i uliczek w Wilnie rozkwitła literatura i sztuka, kształtująca epokę romantyzmu. Dla wielu polskich romantyków, takich jak Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Józef Ignacy Kraszewski oraz innych, było ono miejscem rozwoju twórczości i inspiracji.

Wyruszając w podróż śladami tych wybitnych postaci, odkrywamy nie tylko piękno Wilna, ale pogłębiamy także wiedzę o dziedzictwie kulturowym, które nieustannie wywiera wpływ na polską i światową kulturę. Obecnie Wilno nadal jest pełne niespodzianek wiążących się z romantyzmem. Filia Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego w Gałgach, wspierana przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego ze środków Ministra Edukacji i Nauki, w dniach 8-18 września or-

ganizowała wystawę oraz konkurs plastyczny pn. „Bez serc, bez ducha – to szkieletów ludy”. Uczestnikami konkursu byli uczniowie Gimnazjum im. św. Jana Bosko w Jałówece, Gimnazjum im. Józefa I. Kraszewskiego oraz Gimnazjum w Mickunach. Myślą przewodnią tego wydarzenia było przybliżenie epoki romantyzmu oraz piękna polskiej literatury uczestnikom i widzom. Kulminacją projektu była wycieczka po Wilnie, podczas której został przybliżony klimat epoki romantyzmu. Spacer „Śladami Wieszczów”, w dniu 30

września, rozpoczął się od Ostrej Bramy, bramy wjazdowej do miasta, która była nierozłączną częścią życia twórców doby romantyzmu. Początkowo wycieczkowicze podziwiali zabytkowe kamienice i zakątki Wilna, które stały się nie tylko tłem, ale także inspiracją do literackich dzieł romantyków. Przemierzając uliczki i place, zatrzymywali się w miejscach, w których ci wielcy poeci: Mickiewicz, Słowacki i inni, tworzyli i żyli. Podczas wycieczki nie zabrakło też fascynujących ciekawostek z życia polskich romantyków. W

muzem im. Adama Mickiewicza, położonego w jednym z najbardziej malowniczych zakątków starówki - przy ulicy Bernardyńskiej - została przybliżona postać słynnego poety i jego wkład w literaturę i kulturę.

Ta wyjątkowa podróż w czasie, pełna wątków historycznych i literackich, wypełniona wystawą i wyciecz-

ką, pokazuje, że romantyzm wciąż żyje i przyciąga nowe pokolenia twórców, a Wilno jest nadal uważane za kolebkę polskiego romantyzmu.

Projekt dofinansowany przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki RP.

Obchody Święta Niepodległości Polski oraz 25-lecia zespołu „Issa” w Kiejdanach

Zaproszenie na jubileusz

10 listopada o godzinie 13.00 w sali hotelu „Grejaus namas” w Kiejdanach odbędą się uroczyste obchody Święta Niepodległości RP połączone z obchodami 25-go Jubileuszu Polskiego Zespołu Pieśni Ziemi Kiejdańskiej „Issa”.

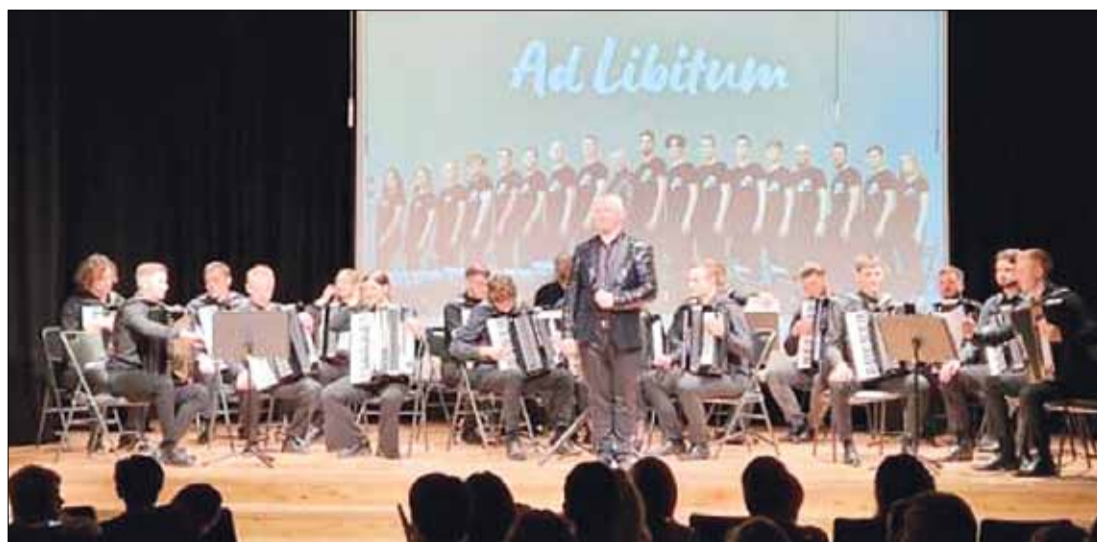
W programie m.in.:
podpisanie Umowy o współpracy Gminy Zaręby Kościelne (Polska) i Starostwa Skėmiai (Litwa);
prezentacja książki „Issa – Polski Zespół Pieśni Ziemi Kiejdańskiej”;
koncert zespołów z Polski:

„Pogranicze” (kier. Józef Murawski, Szypliszki), „Zapominajka” (kier. Gabriela Rojek, Zaręby Kościelne), „Kwiaty Polskie” (kier. Barbara Łojek, Chmielewo); z Łotwy: „Jutrzenka” (kier. Irena Ivanova, Rezekne); z Litwy: „Mickunianka” (kier. Halina Tomaszewicz, Mickuny), „Kotwica” (kier. Andrzej Rymkiewicz, Kowno), „Giedra” (kier. Aldona Sasnauskienė, Kiejdany), „Issa” (kier. Waleria Wanszewicz, Kiejdany).

Organizatorzy serdecznie zapraszają wszystkich chętnych do przybycia na uroczystości!

Koncert muzyki akordeonowej „Jesień z akordeonem”

22 października br. w Szkole Sztuk Pięknych w Rudominie, w nowej, nowoczesnej sali koncertowej odbył się koncert muzyki akordeonowej pt. „Jesień z akordeonem”.

Koncert rozpoczął cykl wydarzeń z okazji 20-lecia szkoły. Licznie zgromadzona publiczność miała okazję usłyszeć solistów Ewę Wasiliewą i Edwina Cilindzia oraz orkiestry akordeonowej „Ad libitum” – pod kierownictwem Bogdana Woj-

cinowicza. Wykonawcy obdarzyli widzów piękną muzyką.

Zagrane zostały utwory – od baroku po współczesną muzykę akordeonową. Publiczność podziękowała gromkimi brawami, a salę wypełniła podniosła atmosfera.

Orkiestra akordeonowa „Ad libitum” jest uwielbiana przez publiczność, jej koncerty zawsze cieszą się dużym zainteresowaniem i uznaniem. Na koncercie zgromadziło się około 150 widzów, w tym

starosta gminy Rudomino Józef Szatkiewicz, radna samorządu rejonu wileńskiego Mirosława Klim, a także kierowniczka samorządowego Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki Lilia Andruszkiewicz, dyrektorka żłobka-przedszkola w Rudominie Irena Bylińska oraz mieszkańcy Rudomina i okolicznych wsi. Życzymy, aby orkiestra „Ad libitum” nadal rozświecała Rudomino i Wileńszczyznę na Litwie i poza nią.

Inf. wł.

Święto pierwszaka

*„Na wzgórzu, w pięknym gaju
Gmach naszej szkoły widnieje,
Dziatwa, co rano tu śpieszy,
Dzwonek każdemu rozbrzmiewa...”*

27 listopada w Szkole Podstawowej w Szumsku odbyło się Święto Pierwszaka.

Mam za sobą spory bagaż doświadczenia i uważam, że „ślubowanie”, „Pasowanie na ucznia” wśród uczniów na naszych terenach nie bardzo jest zrozumiałe. Każdy ma swoje zdanie, ale myślę, że z Polski sporo „wypożyczamy” i często naśladowujemy. Swoje tradycje też musimy pielęgnować i doskonalić. Jako studentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie (obecnie Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) szykowałam uczniów klasy 1 do Pasowania. Mali uczniowie na naszych terenach nie rozumieją „jakim pasem” mają ich pasować. Rodzice również nie bardzo wiedzieli o co tu chodzi.

Pierwszacy pięknie ubrani niecierpliwie oczekiwali tego święta. Społeczność naszej placówki też nie była obojętna. Uczniowie klas 9-10 zaproponowali swój udział w imprezie jako animatorzy, prowadzący, didżeje.

Uroczyste brzmiał hymn naszej szkoły w wykonaniu starszaków. Klasa 1 przedstawiła pierwsze poznane literki. Kolorowa chusta „Klauzy” zjednoczyła w zabawie klasę 1 i 10. Zerówka też niecierpliwie czekała zaproszenia do zabawy. Młodzież klasy 9-10 chętnie tłumaczyła zasady gry: „Krecik, krecik zielony ma berecik, na nosie okulary i buty nie do pary...”. Mali artyści wesoło tańczyli razem z przytupywaniem klasy 2-3. Później złożyli życzenia pierwszacom i wręczyli cukierkowe serduszka. Pani dyrektor sprezentowała uczniom klasy 1 książeczki do czytania i piękne medale z sową.

Święto Pierwszaka mamy zaliczone!

Marija Žydelienė,
nauczycielka metodyk klas początkowych

60. rocznica śmierci Józefa Franczaka, wachmistrza WP, ostatniego „Żołnierza Wyklętego”

Nie złożył broni

Józef Franczak urodził się 17 marca 1918 r. w Kozicach Górnych. Pochodził z ubogiej rodziny chłopskiej. Był synem Stanisława Franczaka i Antoniny z domu Nowak. Miał trzy siostry i brata. Jako ochotnik w wieku 17 lat wstąpił do Wojska Polskiego. Po ukończeniu Szkoły Podoficerskiej w Centrum Wyszczolenia Żandarmerii w Grudziądzu przydzielony został do plutonu Żandarmerii w Równem. Istnieje przekaz, że był żołnierzem II Oddziału odpowiedzialnym za wywiad.

Po agresji ZSRR na Polskę dostał się do niewoli sowieckiej, jednak zdołał uciec oddalając się od kolumny jeńców. W 1940 wstąpił do ZWZ. Prowadził szkolenia partyzantów w Żukowie. Następnie działał w Armii Krajowej. Był dowódcą drużyny, potem dowódcą plutonu w III Rejonie Obwodu Lublin AK w ramach Okręgu Lublin AK.

W sierpniu 1944 został przymusowo wcielony do 2 Armii Wojska Polskiego. W styczniu 1945, będąc świadkiem wydawania i wykonywania wyroków śmierci na AK-owcach zdecydował się na dezercję. Wkrótce NKWD zaczęło go szukać i rozpoczęła 18-letni okres ukrywania się przed władzą.

Józef Franczak ps. „Lalek” początkowo przebywał w Gdyni, Łodzi, po czym wrócił do Gdyni, skąd miał udać się statkiem na Zachód, na wyspę Bornholm, jednak tuż przed planowanym wyjazdem zrezygnował z niego. Na przełomie 1945/1946 r. powrócił na Lubelszczyznę, brał

udział w wielu zamachach na funkcjonariuszy MBP. Kilka razy był ranny, a raz aresztowany. W czerwcu 1946 r. Urząd Bezpieczeństwa urządził wielką obławę; po zatrzymaniu kilku osób, w tym „Lalka”, który miał dokumenty na inne nazwisko, ubecy pojechali do wsi Chmiel na wesele. Kiedy po zabawie ciężarówka z aresztowanymi jechała do Lublina, partyzanci rzucili się na będących pod wpływem alkoholu funkcjonariuszy MBP, obezwładnili ich i zabili pięciu z nich. Sygnał do akcji miał dać „Lalek”. W 1947 r. Franczak dołączył do oddziału dowodzonego przez kpt. Dziesiętawę Brońskiego. Dowodził kilkusobowym patrolom zbrojnym, do zadań którego należało wykonywanie kar chłosty lub śmierci na tajnych współpracownikach UB i członkach PPR.

10 lutego 1953 r., razem z „Wiktorem” i Zbigniewem Pielachem przeprowadzili napad na kasę Gminnej Spółdzielni w Piaskach, aby zdobyć fundusze na przetrwa-

nie zimy. Akcja nie udała się, kasjer zdążył wezwać na pomoc milicję. W starciu z milicjantami zginął Stanisław Kuchciewicz „Wiktor” – ostatni dowódca Franczaka. Po akcji w Piaskach Franczak nie kontaktował się już z innymi konspiratorami, ukrywając się przez kolejnych dziesięć lat. Umożliwiła mu to zorganizowana przez siebie sieć pomocników, licząca według danych SB ponad dwieście osób. Pomocy udzielano, pomimo że groziła za to wyrok kilkuletniego więzienia. Franczak dokonał w tym czasie kilku napadów i postrzelił milicjanta z Komendy Wojewódzkiej MO w Lublinie. Nie ujawnił się w czasie amnestii w kwietniu 1956.

Formalne rozpracowanie Franczaka rozpoczęło już 16 listopada 1951 w ramach operacji o kryptonimie „Pożar”. Wykorzystano przy tym ułokowanych w jego otoczeniu 27 tajnych współpracowników UB. W sumie zaangażowano we współpracę z bezpieczeństwem ok. 100 ludzi. Fran-

czak został zadenuncjowany przez Stanisława Mazura, brata stryjecznego swojej narzeczonej, który był tajnym współpracownikiem SB. Ponadto w 1961 r. lubelska prokuratura wydała za Franczakiem list gończy

21 października 1963 r. dom Wacława Becia w Majdanie Kozicze Górne, gdzie ukrywał się Józef Franczak, został otoczony przez SB i ZOMO, łącznie 37 funkcjonariuszy. Franczak mimo wzywania do podania się podjął obronę i wykorzystując słabe punkty obstawy pod osłoną zabudowań wycofał się ok. 300 m od meliny. Podczas wymiany strzałów został śmiertelnie ranny i po kilku minutach zmarł.

W nocy ciało „Lalka” przewieziono do Akademii Medycznej w

Lublinie. Pochówku bezimiennego, podobnie jak w przypadku jego współtowarzyszy broni, służby dokonały potajemnie, na cmentarzu przy ul. Unickiej. Czaszka po badaniu stomatologicznym trafiła do zakładu medycyny sądowej Akademii Medycznej w Lublinie Cztery dni później, w nocy, rodzina wykopała jego nagie, pozbawione głowy ciało i dokonała godnego złożenia zwłok do grobu. W 1983 r. siostra Franczaka otrzymała zgodę na ekshumację i złożenie szczątków brata w rodzinnym grobie w Piaskach.

Od 2007 roku IPN prowadził śledztwo, które doprowadziło w 2014 r. do odnalezienia czaszki Franczaka na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie.

17 marca 2008 r. prezydent RP Lech Kaczyński nadał pośmiertnie Józefowi Franczakowi Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie odebrał jego syn Marek Franczak.

Uroczysty pogrzeb „Lalusia” odbył się w asyście Dowództwa Garnizonu Warszawa 26 marca 2015 w Piaskach. W 2017 r. na podstawie historii Józefa Franczaka powstał film fabularny „Wyklęty”. W 2022 r. w Świdniku przy Rondzie Żołnierzy Wyklętych odsłonięty został pomnik Franczaka.

Opr. Jan Lewicki

Ukazała się książka Jerzego Besali „Ziemie litewskie. Tam kiedyś była Rzeczpospolita”

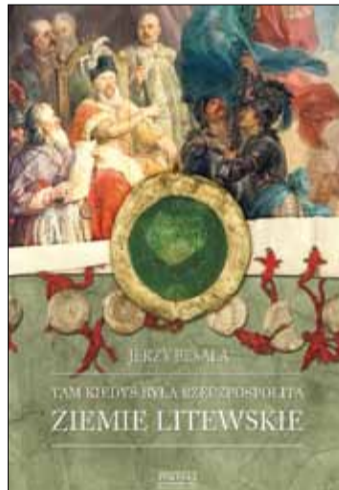
O dziejach WKŁ

Polacy i Litwini – tak bliſcy, a bywało, że tak dalecy. Przez setki lat w braterskich uściskach, ale też w sporach pełnych podejrzeń – mimo to sobie potrzebni. Najpierw z powodu zagrożenia ze strony zakonu krzyżackiego, a potem państwa moskiewskiego. Tworzący od 1569 roku jedną Rzeczpospolitą Obojga

Narodów, różnie pojmowaną przez historyków litewskich i polskich.

Przez wieki wspólne dzieje i czas zacierają różnice. Elementem cementującym była polskość: język, kultura, instytucje polityczne, obyczajowość. Jednak w dobie idei państw narodowych w XIX wieku spoiwo to szybko zwietrzało. Aby odrodzić się jako państwo

niezależne, Litwa nacjonalistyczna musiała rozerwać ów kokon polskości. Chciała sięgnąć jak najgłębiej w dzieje, by dowieść nie tylko swej samodzielności, lecz także wielkości. Postać Jagiełły, który doprowadził do unii w Krewie 1385 roku ze słynnym applicare, jest rysowana przez wielu historyków litewskich w ciemnych barwach i kontrastuje z jasnym obrazem

wielkich książąt Witolda Kiejstutowicza, Giedymina, Mendoga, Olgierda.

Jerzy Besala w swej nowej książce przygląda się dziejom ziem litewskich, skupiając się na terenach dawnej Aukštoty i Żmudzi, które obecnie zajmuje Litwa – od średniowiecza, przez czasy Jagiellonów i Rzeczypospolitą Obojga Narodów, po rozbiory i XX wiek. Barwnie przybliży mało znane fakty, miejsca i postaci, które miały istotne znaczenie dla państwa litewskiego i polskiego.

100. rocznica urodzin Zbigniewa Siemaszki, pisarza i publicysty emigracyjnego

Świetny historyk

Zbigniew Sebastian Siemaszko urodził się 28 października 1923 w Lachowszczyźnie. Uczęszczał do Gimnazjum Jezuitów w Wilnie.

W 1940 r. został deportowany do Kazachstanu. Po zawarciu układu Sikorski-Majski 30 lipca 1941 r. wstąpił do Armii Andersa. Został przydzielony do 10 Dywizji Piechoty organizującej się w Ługowoj. Następnie był skierowany do łączności. Wraz z wojskiem został ewakuowany do Persji. Stacjonował kolejno w Iraku, Palestynie i Południowej Afryce, po czym drogą wokół Afryki dotarł do Wielkiej Brytanii w kwietniu 1943 roku. Tam został przeniesiony do ośrodka szkoleniowego „cichociemnych” łącznościowców w Szkocji, gdzie został podchorążym. Ostatecznie nie został wysłany do Polski i od lipca 1944 roku do zakończenia wojny pełnił funkcję radiotelegra-

fisty w Batalionie Łączności Sztabu Naczelnego Wodza, Kompanii Radiotelegraficznej pod Londynem. Po wojnie wstąpił do Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia. W marcu 1947 roku zdał maturę w polskim gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Glasgow. Został zdemobilizowany w styczniu 1948 roku. Studiował elektronikę w Polish University College i na Uniwersytecie Londyńskim. Pracował w kilku przedsiębiorstwach zajmujących się elektroniką m.in. w British Communication Corporation. Przez 34 lata pracował w przemyśle brytyjskim. Specjalizował się w dziedzinie niezawodności działania sprzętu elektronicznego w zastosowaniu wojskowym (opublikował kilka artykułów z tej dziedziny). W kręgach polskiego Londynu dał się poznać jako aktywny publicysta, polemista, uczestnik głośnych dyskusji. Związany ze środowiskiem

„Kontynentów”, potem z londyńskim „Przeglądem Powszechnym”, był bliskim współpracownikiem redaktora jezuickiego miesięcznika, ks. Jerzego Mirewicza. W emigracyjnej prasie zamieszczał sprawozdania ze spotkań, wieczorów dyskusyjnych i autorskich, jakie odbywały się w polskich ośrodkach w Londynie, zwłaszcza w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym. W roku 1959 podjął współpracę z Instytutem Literackim. Stał się jednym z najbardziej aktywnych autorów wydawanych przez Jerzego Giedroycia „Zeszytów Historycznych”, publikował też w „Kulturze”.

Jego zainteresowania badawcze koncentrowały się wokół takich tematów jak: historia wojskowości, II wojna światowa, łączność między emigracją wojenną a krajem, Armia Krajowa, Narodowe Siły Zbrojne. Mieszkał w Londynie. Był laureatem nagrody przyznawanej

przez Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Jego książki to „Narodowe Siły Zbrojne”, „Generał Anders w latach 1892-1942”, „Działalność generała Tatarskiego (1943-1949)”, „Dziewięć spojrzeń na Powstanie Warszawskie”, „W sowieckim osaczeniu (1939-1943)”, „Świadkowie przeżyć sowieckich”, „Lata zanikającej nadziei (1942-1945)”, „Polacy i Polska w drugiej wojnie światowej”, „I co dalej? (1945-1948)”, „Łączność i polityka (1939-1946)”, „Jó-

zef Mackiewicz: listy opracowania wspomnienia”.

Liczący ponad 750 kart (3 tomy) zbiór korespondencji Zbigniewa Siemaszki z Jerzym Giedroyciem a także wiele innych niepublikowanych materiałów źródłowych związanych z działalnością Z. Siemaszki, znajduje się w Archiwum Instytutu Literackiego.

Zmarł 2 lutego 2021 roku w Londynie.

Opr. Jan Lewicki

**Administracja Samorządu Rejonu Wileńskiego (kod przedsiębiorstwa 188708224, ul. Rinktinės 50, LT-09318 Wilno)
organizuje sprzedaż nieruchomości w drodze przetargu, który odbędzie się za pośrednictwem
technologii informacyjnych na stronie internetowej <http://www.evarzytynes.lt>.**

Nr	NAZWA, ADRES, KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA NIERUCHOMOŚCI	Wstępna cena sprzedaży, euro	Wysokość depozytu gwarancyjnego uczestnika przetargu, euro
1.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z piwnicą (nr unikalny 4194-0364-9017:0003, przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), ogólna powierzchnia – 47,66 m kw., liczba pokoi – 2, piętro – 2), mieszczące się przy ul. Aleksandro Parčevskio 25-6 we wsi Czerwon Dwór gminy niemenczyńskiej w rejonie wileńskim	4 100	410
2.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z piwnicą (nr unikalny 4194-0364-9017:0004, przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), ogólna powierzchnia – 38,04 m kw., liczba pokoi – 1, piętro – 2), mieszczące się przy ul. Aleksandro Parčevskio 25-7 we wsi Czerwon Dwór gminy niemenczyńskiej w rejonie wileńskim	3 330	333
3.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z piwnicą (nr unikalny 4194-0364-9017:0005, przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), ogólna powierzchnia – 74,57 m kw., liczba pokoi – 3, piętro – 1), mieszczące się przy ul. Aleksandro Parčevskio 25-8 we wsi Czerwon Dwór gminy niemenczyńskiej w rejonie wileńskim	5 850	585
4.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie (nr unikalny 4194-1012-9013:0004, ogólna powierzchnia 31,57 m kw., liczba pokoi – 1), mieszczące się we wsi Bikiszki 1-4 gminy miednickiej w rejonie wileńskim	3 015	302
5.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z pomieszczeniem ogólnego użytku, oznakowanym a-3 (1/2 z 8,65 m kw., tj. 4,32 m kw.) (nr unikalny 4194-6018-9014:0001, przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), ogólna powierzchnia 33,10 m kw., liczba pokoi – 1, piętro – 1), mieszczące się przy ul. Vilniaus 37-10 w miasteczku Mejszagola gminy mejszagolskiej w rejonie wileńskim	14 510	1 451
6.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z pomieszczeniami ogólnego użytku, oznakowanymi a-20, a-21, a-22, a-23 (części 824/10000), (nr unikalny 4197-3010-0010:0036), ogólna powierzchnia 30,89 m kw. liczba pokoi – 2, piętro – 2), mieszczące się przy ul. Studentų 11-27 w miasteczku Mejszagola w rejonie wileńskim	14 400	1 440
7.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z pomieszczeniami ogólnego użytku, oznakowanymi a-20, a-21, a-22, a-23 (części 41/10000) (nr unikalny 4197-3010-100:0038, ogólna powierzchnia 15,15 m kw., liczba pokoi – 1, piętro – 2), mieszczące się przy ul. Studentų 11-29 w miasteczku Mejszagola w rejonie wileńskim	7 200	720
8.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z pomieszczeniami ogólnego użytku, oznakowanymi a-20, a-21, a-22, a-23 (części 3975/100 000) (nr unikalny 4400-0098-2345:4848, przeznaczenie – mieszkalne (dla różnych grup socjalnych), ogólna powierzchnia 15,07 m kw., liczba pokoi – 1, piętro – 2), mieszczące się przy ul. Studentų 11-30 w miasteczku Mejszagola w rejonie wileńskim	7 110	711
9.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z pomieszczeniami ogólnego użytku, oznakowanymi a-10, a-11, a-12, a-13, a-14, a-15, a-16, a-17, a-18 (części 349/10000) (nr unikalny 4197-3010-0010:0049, przeznaczenie – mieszkalne (dla różnych grup socjalnych), ogólna powierzchnia 14,27 m kw., liczba pokoi – 1, piętro – 3), mieszczące się przy ul. Studentų 11-46 w miasteczku Mejszagola w rejonie wileńskim	6 660	666
10.	Mieszkanie (nr unikalny 4192-2004-0010:0001, ogólna powierzchnia 55,48 m kw., przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), liczba pokoi – 2, piętro – 1, rok budowy 1922), mieszczące się przy ul. Asvejų 232-1 we wsi Danitowo gminy sużarńskiej w rejonie wileńskim	9 180	918
11.	Mieszkanie nr 5 z piwnicą o powierzchni 5,39 m kw. , oznakowaną R3-1 (nr unikalny 4190-5002-0013:0005, ogólna powierzchnia 41,99 m kw., przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), liczba pokoi – 2, piętro – 1, rok budowy 1905), mieszczące się przy ul. Parčevskių 101-4 we wsi Parczewo (Pailgė) gminy niemenczyńskiej w rejonie wileńskim.	6 8600	686
12.	Mieszkanie z pomieszczeniem ogólnego użytku , (2,21 m kw. z 4,48 m kw.) oznakowanym a-1, (nr unikalny 4194-7016-5015:0002, ogólna powierzchnia 20,37 m kw., przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), liczba pokoi – 1, piętro – 1, ściany z bierwion, rok budowy 1947), mieszczące się przy ul. Kumetyno 1-1 we wsi Anowil gminy podbrzeskiej w rejonie wileńskim.	3 400	340
13.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z piwnicą (nr unikalny 4194-0365-1013:0001, 1A/m, ogólna powierzchnia – 20,87 m kw., liczba pokoi – 1, budynek – z belek, piętro – 1, nie ma wodociągu, ogrzewanie piecowe, nr unikalny budynku, w którym mieści się mieszkanie 4194-0365-1013, 1A1/m, rok budowy – 1940), mieszczące się we wsi Ažuolinė 7-1 gminy mejszagolskiej w rejonie wileńskim i przynależna mu 165/2132 część działki ziemi (0,0165 ha) z ogólnej działki o powierzchni 0,2132 ha (nr kad. 4132/0600:1 140), giedrojcka miejscowość kadastrowa, nr unikalny 440-5794-0550), mieszczącej się we wsi Ažuolinė 7 , gminy mejszagolskiej w rejonie wileńskim.	1 4100	1 410
14.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z piwnicą (nr unikalny 4194-0365-1013:0005, 1A/1m, ogólna powierzchnia – 27,44 m kw., liczba pokoi – 1, budynek – z belek, piętro – 1, nie ma wodociągu, ogrzewanie piecowe, nr unikalny budynku, w którym mieści się mieszkanie 4194-0365-1013, 1A1/m, rok budowy – 1940), mieszczące się we wsi Ažuolinė 7-5 gminy mejszagolskiej w rejonie wileńskim i przynależna mu 217/2132 część działki ziemi (0,0217 ha) z ogólnej działki o powierzchni 0,2132 ha (nr kad. 4132/0600:1 140), giedrojcka miejscowość kadastrowa, nr unikalny 440-5794-0550), mieszczącej się we wsi Ažuolinė 7 , gminy mejszagolskiej w rejonie wileńskim.	12 600	1 260
15.	Mieszkanie/pomieszczenie – mieszkanie z piwnicą (nr unikalny 4194-0365-1013:0006, 1A/1m, ogólna powierzchnia – 79,71 m kw., liczba pokoi – 2, budynek – z belek, piętro – 1, nie ma wodociągu, ogrzewanie piecowe, nr unikalny budynku, w którym mieści się mieszkanie 4194-0365-1013, 1A1/m, rok budowy – 1940), mieszczące się we wsi Ažuolinė 7-6 gminy mejszagolskiej w rejonie wileńskim i przynależna mu 631/2132 część działki ziemi (0,00631 ha) z ogólnej działki o powierzchni 0,2132 ha (nr kad. 4132/0600:1 140), giedrojcka miejscowość kadastrowa, nr unikalny 440-5794-0550), mieszczącej się we wsi Ažuolinė w gminie mejszagolskiej w rejonie wileńskim.	42 600	4 260
16.	Budynek – dom mieszkalny (nr rejestru 10/334078, nr unikalny 4192-6003-7013, 1A1m, ogólna powierzchnia 58,22 m kw., liczba pokoi – 3, liczba pięter – 1, ogrzewanie piecowe, rok budowy 1926) z trzema budynkami gospodarczymi : nr rejestru 44/2531840, nr unikalny 4400-5796-2059, 211/ż, przeznaczenie – gospodarstwa pomocniczego, kategoria budowl – nieskomplikowana I grupy, zabudowana powierzchnia – 20 m kw., nr unikalny 4400-5796-2064, 311/p, przeznaczenie – gospodarstwa pomocniczego, kategoria budowl – nieskomplikowana II grupy, zabudowana powierzchnia – 37,00 m kw.; nr unikalny 4400-5796-2048, 411/ż, kategoria budowl – nieskomplikowana II grupy, przeznaczenie – gospodarstwa pomocniczego, zabudowania powierzchnia – 31 m kw. oraz przynależna mu działka ziemi o powierzchni 0,2172 ha (nr kadastrowy 4172/0400:229, czerwionodworska miejscowość kadastrowa, nr unikalny 4400-5361-1317), mieszcząca się we wsi Radziwoniszki gminy niemenczyńskiej w rejonie wileńskim).	26 800	2 680
17.	Mieszkanie (nr unikalny 4400-2600-9718:3327, ogólna powierzchnia – 30,28 m kw., przeznaczenie – mieszkalne (mieszkanie), liczba pokoi – 1, liczba pięter – 1, ogrzewanie piecowe, rok budowy budynku – 1963, ściany z cegły), mieszczące się przy ul. Prūdiškių 49-2 we wsi Prudziszki gminy czarnoborskiej w rejonie wileńskim	19 600	1 960

18. Mieszkanie z pomieszczeniami ogólnego użytku (nr unikalny 4197-3010-0010:0048, ogólna powierzchnia – 15,24 m kw., przeznaczenie – mieszkalne (dla różnych grup społecznych), liczba pokoi – 1, liczba pięter – 3, do mieszkania przynależna jest 372/10000 część pomieszczeń ogólnego użytku, oznakowanych a-10, a-11, a-12, a-13, a-14, a-15, a-16, a-17, a-18, rok budowy – 1973, ściany z cegły), mieszczące się przy ul. Studentų 11-45 w miasteczku Mejszagola gminy mejszagolskiej w rejonie wileńskim

Termin oględzin należy uzgodnić z pracownikiem odpowiedzialnym za oględziny.

Nazwisko i telefon pracownika odpowiedzialnego za oględziny oraz inna informacja jest podana w ogłoszonych warunkach przetargu <http://www.evarzytynes.lt> oraz na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego www.vrsa.lt (Aukcionai/Przetargi).

Przedział zwiększania ceny – 100 euro.

Opłata rejestracyjna uczestnika przetargu – 100 euro.

Początek rejestracji uczestników przetargu do udziału w przetargu – 16 listopada 2023 r. godz. 0.00, zakończenie – 17 listopada 2023 r., godz. 23.59.

Data i godziny rozpoczęcia i zakończenia przetargu: początek – 22 listopada 2023 r. o godz. 9.00, zakończenie – 23 listopada 2023 r. o godz. 13.59.

Szczegółowej informacji na temat sprzedawanego mienia, rejestracji do udziału w przetargu i projektów umów zwracać się do gł. specjalistki Wydziału Gospodarki i Mienia Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Haliny Petrucin, tel. (8 5) 275 01 25, e-mail: halina.petrucin@vrsa.lt. (S-3467)

* Z okazji Dnia Urodzin staroście gminy mickuńskiej **Renacie MICKIEWICZ** pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia tego, co w życiu najwspanialsze, najpiękniejsze i najbardziej wartościowe: radości w sercu, satysfakcji z pracy, wielu kolejnych lat efektywnych działań!

Pracownicy gminy mickuńskiej, koło AWPL-ZChR w Mickunach, koło ZPL w Mickunach oraz Wspólnota w Mickunach

* Z okazji Dnia Urodzin czcigodnemu ks. proboszczowi **Janowi CZERNIAWSKIEMU** składamy najserdeczniejsze życzenia: dużo zdrowia, siły do realizacji wszystkich zamierzeń i planów, obfitości łask Bożych od naszego Pana i błogostawieństw na każdy dzień życia.

Gmina w Mickunach

* Z okazji pięknego Jubileuszu **Eleonorze WIŁKOWICZ** składamy najserdeczniejsze życzenia wszystkiego najlepszego: niech każdy dzień dostarcza radości i uśmiech zawsze w sercach gości, niechaj problemy omijają, a wszyscy Panią bardzo kochają. Jak nikt inny na świecie, na to zasługujecie.

Starostwo Rukojnie

Z całego serca

* Z okazji Dnia Urodzin **Teresie DZIEMIESZKO**, pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia tego, co w życiu najwspanialsze, najpiękniejsze i najważniejsze: zdrowia, szczęścia, niewyczerpanych pokładów wiary i spełnienia marzeń.

Starostwo mickuńskie oraz Wspólnota w Mickunach

* Z okazji jubileuszu 90. Urodzin szanownemu **Henrykowi MARKOWSKIEMU** życzenia zdrowia, opieki Matki Bożej na dalsze lata oraz tradycyjnych 100 lat

składa koło ZPL w Bujwidzach

* Z okazji pięknego Jubileuszu **Walentynie KORYCKIEJ** składamy najserdeczniejsze życzenia: szczęścia, dużo radości i długiej szczęśliwej przyszłości. Niech los z oczu też nie wyciśnie, niechaj się wszystko wiedzie pomyślnie. Wszystko co piękne i wymarzone, w dniu Urodzin niech będzie spełnione.

Członkowie koła ZPL w Rukojniach oraz starostwo

* Wiązankę najpiękniejszych życzeń z okazji pięknego Jubileuszu **Eduardowi SUBOCZOWI**: kolejnych lat życia, przepelnionych zdrowiem, szczęściem, pogodą ducha, pomyślnością oraz ludzką życzliwością, spełnienia marzeń, wszystkiego najlepszego!

Składają członkowie kół AWPL-ZChR i ZPL w Mickunach oraz Wspólnota w Mickunach

* Z okazji pięknego Jubileuszu pozdrawiamy **Wiesława WILKICKIEGO, Nikołaja CZERWIAKOWA** oraz **Jolantę KONDRASZOWĄ** i życzymy: mnóstwa radości, spełnienia najskrytszych marzeń i zdrowia na kolejne lata.

Niech każdy nowy dzień będzie pełen miłości, uśmiechu i pozytywnej energii.

Starostwo Kowalczuki

* W uroczystym dniu Jubileuszu **TERESIE SZUKSZTUL** przesyłamy szczerze i serdeczne życzenia długich lat życia, przepelnionych zdrowiem i szczęściem, pogody ducha, pomyślności i ludzkiej życzliwości, dni pełnych słońca i radości oraz wszystkiego, co najpiękniejsze i najmiłsze w życiu.

Mąż Stanisław oraz córka Julia z mężem

Rejon wileński rozwiązuje problem braku specjalistów – nadal będzie przyznawał stypendia studentom

Rada Rejonu Wileńskiego zatwierdziła nową listę priorytetowych zawodów do otrzymania stypendium ustanowionego przez Samorząd Rejonu Wileńskiego. Postanowiono także przyznać stypendium kolejnym sześciu studentom z rejonu, którzy wybrali naukę najbardziej brakujących zawodów w rejonie.

„Litwa stoi przed pewnymi wyzwaniami ze względu na brak specjalistów w dziedzinach edukacji i pracy socjalnej. Rejon wileński nie jest wyjątkiem. Musimy rozwiązywać tę sytuację i mamy nadzieję, że wspomniane wsparcie przyczyni się do uzupełnienia potrzebnych wykwalifikowanych pracowników. Kolejnym ważnym naszym zadaniem jest zachęcanie młodych ludzi, aby nie bali się nauk ścisłych i ich studiowania. Zaplanowaliśmy już to wszystko kompleksowo rozwiązać” – mówi mer rejonu wileńskiego.

Mając na uwadze rosnące zapotrzebowanie i niedobory specjalistów z różnych dziedzin nie tylko na terenie rejonu, ale i całego kraju, specjalnie powołana Komisja Stypendialna przeprowadziła szczegółową analizę i zaproponowała uzupełnienie listy zawodów priorytetowych Samorządu Rejonu Wileńskiego o jeszcze 3 specjalności: biologia, chemia i technologie informatyczne. Ma to na celu zachęcenie młodych specjalistów do pozostania i pracy w placówkach oświatowych rejonu wileńskiego oraz zmniejszenie deficytu pedagogów.

Za zgodą Rady, nowa lista zawodów priorytetowych obejmuje następujące kierunki studiów: logopedia, pedagogika specjalna, psychologia, filologia polska, filologia angielska, fizyka, pedagogika edukacji wczesnoszkolnej, filologia litewska, matematyka, wychowanie przedszkolne, biologia, chemia, technologie informatyczne. Lista jest sporządzana corocznie i zatwierdzana przez Radę do 31 października.

W innej uchwale członkowie Rady jednomyślnie zgodzili się na przyznanie stypendiów Samorządu w wysokości 250 euro miesięcznie kolejnym sześciu uczniom z rejonu wileńskiego, zgodnie z dotychczasową procedurą i warunkami. Przyszli pedagodzy studiują obecnie pedagogikę specjalną, pedagogikę dziecięcą, filologię polską, wychowanie przedszkolne i wczesnoszkolne oraz pedagogikę edukacji początkowej.

„To cenna inicjatywa, z której od 2022 roku korzystają studenci z rejonu wileńskiego, którzy wybrali studiowanie zawodów statystycznie wyjątkowo potrzebnych. Stypendia zapewniają korzystne warunki finansowe, edukacyjne, praktyki i przyszłej pracy, a także są swego rodzaju wyrazem obywatelstwa. Zachęcamy młodzież rejonu wileńskiego, aby przy wyborze ścieżki kariery wzięła pod uwagę studia o specjalności pedagogicznej i skorzystała z możliwości stypendiów – mówi wicemer.

Z wybranymi kandydatami, którzy jako przyszli pedagodzy zobowiążą się do kontynuowania pracy zawodowej po ukończeniu studiów w jednej z proponowanych placówek rejonu przez co najmniej 3 lata w ciągu 5-letniego okresu, dyrektor administracji podpisze w imieniu Samorządu dwustronną umowę. Stypendium będzie wypłacane od dnia podpisania umowy oraz za miesiące nauki i praktyki i będzie przelewane dwa razy w roku na konto studenta.

Przypominamy, że Samorząd Rejonu Wileńskiego oferuje stypendia, doświadczenie zawodowe i pracę w podległych mu placówkach studentom kierunków oświatowych, społecznych i kulturalnych zamieszkałym na terenie rejonu wileńskiego. Celem stypendiów jest przyciągnięcie wysoko wykwalifikowanych specjalistów potrzebnych w rejonie wileńskim i zachęcenie studentów do wyboru zawodów, których obecnie szczególnie brakuje.

Pretendować na stypendium w wysokości 250 euro/miesiąc mogą studenci, którzy zadeklarowali miejsce zamieszkania na terenie rejonu wileńskiego, posiadają obywatelstwo Republiki Litewskiej i studiują na uniwersytetach i uczelniach na studiach licencjackich, magisterskich lub doktoranckich. Pakiet motywacyjny jest finansowany z budżetu Samorządu.

(S-3479)

**EUROPEJSCY
KONSERWATYŚCI
I REFORMATORZY**

**EUROPEJSCY KONSERWATYŚCI
I REFORMATORZY** to grupa powstała w 2009 roku, w której skład wchodzi 66 eurodeputowanych z 16 krajów UE

Członkiem zarządu Grupy EKR w Parlamencie Europejskim jest europoseł Waldemar Tomaszewski, prezes AWPL-ZChR.

66
POŚLÓW

20
PARTII

16
KRAJÓW

Fracja EKR w Parlamencie Europejskim opowiada się:

- ✓ za Europą Ojczyzn
- ✓ za tradycyjną rodziną
- ✓ za wartościami chrześcijańskimi
- ✓ za niższymi podatkami
- ✓ za równymi dopłatami dla rolników
- ✓ za zmniejszeniem bezrobocia wśród młodzieży

Europa potrzebuje zmiany, nadszedł czas, aby poprowadzić UE w nowym, lepszym kierunku. Unia musi służyć ludziom, a nie biurokratom.

(Zam. 13345)

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci **Zyty WERKOWSKIEJ**. Była niesamowitą i życzliwą osobą, która przynosiła radość i szczęście wszystkim wokół siebie. Łączymy się w smutku i współczuciu z Rodziną i Bliskimi. Niech Bóg ma Was w swojej opiece i otoczy Was Pokojem.

Koło ZPL w Rzeszy

Kaczmarek i Nowicki

Natalia Kaczmarek i Wojciech Nowicki zostali wybrani zawodnikami roku w plebiscyście Laur Królowej Sportu. Srebrni medaliści mistrzostw świata w Budapeszcie zostali uhonorowani podczas gali w Bydgoszczy. W stolicy Węgier Kaczmarek wywalczyła medal w biegu na 400 metrów, a Nowicki w rzucie młotem.

Koszykarz miliarderm

Była gwiazda koszykarskiej ligi NBA, słynny Magic Johnson został miliarderm – wynika z najnowszych zestawienia dotyczącego najbogatszych ludzi na świecie magazynu „Forbes”. 64-latek jest czwartym koszykarzem w historii NBA, którego majątek przekroczył miliard dolarów – po legendarnym Michaelu Jordanie, zmarłym tragicznie Kobe Bryancie oraz LeBronie Jamesie.

16. zwycięstwo Holendra

Mający już zapewniony tytuł Max Verstappen z zespołu Red Bull wygrał wyścig o Grand Prix Meksyku, 19. rundę mistrzostw świata Formuły 1. Holender odniósł 16. zwycięstwo w sezonie i 51. w karierze.

Trzecie zwycięstwo Polek

Piłkarska reprezentacja Polski kobiet pokonała w Tychach Serbię 2:1 (2:0) w swoim trzecim meczu grupowym Ligi Narodów i z kompletem punktów lideruje grupie 3. dywizji B.

Drugi tytuł Rovanpera

Fin Kalle Rovanpera (Toyota Yaris Rally1) zajął drugie miejsce w Rajdzie Europy Centralnej, ale na jedną eliminację przed końcem sezonu zapewnił sobie drugi z rzędu tytuł mistrza świata.

RPA obroniła tytuł

Broniący tytułu zespół Republiki Południowej Afryki wygrał z Nową Zelandią 12:11 (12:6) w finale turnieju o Puchar Świata w rugby, który odbył się na Stade de France w Saint-Denis pod Paryżem. Dzień wcześniej w meczu o trzecie miejsce Anglia pokonała Argentynę 26:23 (16:10).

Uroczysta gala wręczenia Złotej Piłki dla najlepszego piłkarza świata w Paryżu

Ósmy triumf Lionela Messiego

Argentyńczyk Lionel Messi triumfował w plebiscyście magazynu „France Football” na najlepszego zawodnika świata w sezonie 2022/23 – ogłoszono na gali w Paryżu. Otrzymał Złotą Piłkę po raz ósmy w karierze. Robert Lewandowski zajął 12. miejsce, a w gronie pań Ewa Pajor była osiemnasta.

36-letni Argentyńczyk, rekordzista prestiżowego plebiscytu, wcześniej triumfował w latach 2009-12 oraz w 2015, 2019 i 2021 roku. W poprzedniej edycji nie było go w nominowanej „trzydziestce”. W grudniu 2022 roku poprowadził Argentynę do tytułu mistrza świata – w finale mundialu w Katarze on i koledzy pokonali Francję w rzutach karnych.

Gwiazdor „Trójkolorowych” i król strzelców MŚ 2022 Kylian Mbappe z Paris Saint-Germain, w przeszłości klubowy kolega Messiego, zajął trzecie miejsce. Drugi był Norweg Erling Haaland z Manchesteru City. Ubiegłoroczny triumfator Francuz Karim Benzema zajął tym razem dopiero 16. miejsce.

Messi długo przemawiał w poniedziałkowy wieczór, a gdy kończył, na scenę weszli również jego synowie. Latem, po odejściu z Paris Saint-Germain (wcześniej przez wiele sezonów grał w Barcelonie), słynny Argentyńczyk został piłkarzem amerykańskiego Interu Miami. I właśnie z rąk współwłaściciela tego klubu, a w przeszłości byłego znakomitego piłkarza Davida Beckhama, odebrał nagrodę.

Na dwunastej pozycji uplasował się kapitan reprezentacji Polski Robert Lewandowski. W 2021 roku zajął w prestiżowym plebiscyście najwyższe w karierze drugie miejsce, a rok temu – czwarte.

Złotą Piłkę wśród kobiet zdobyła po raz pierwszy Hiszpanka Aitana Bonmati (występująca na boisku w pomocy), która wywalczyła z drużyną narodową mistrzostwo świata, a z Barceloną triumfowała w Lidze Mistrzów. Trofeum wręczył jej lider światowego rankingu tenisistów Serb Novak Djokovic. Wśród 30 nominowanych – po raz pierwszy w historii kobiecego futbolu w Polsce – była Ewa Pajor. Zawodniczka występująca w ataku VfL Wolfsburg zajęła 18. miejsce.

Najlepszym bramkarzem, co oznacza otrzymanie nagrody im. Lwa

„Ta nagroda w równym stopniu należy się moim kolegom z reprezentacji Argentyny, z którą wywalczyłem mistrzostwo świata” – powiedział Messi po odebraniu ważącego ok. 12 kg trofeum na gali w paryskim Theatre du Chatelet

Jaszyna, został argentyński mistrz świata Emiliano Martinez z Aston Villi. Trofeum im. Gerda Muellera dla najlepszego strzelca powędrowało do Erlinga Haalanda. Rok wcześniej taka nagroda przypadła Lewandowskiemu, tym razem piątemu w tej klasyfikacji. Trofeum im. Raymonda Kopy (Kopa Trophy) dla najlepszego piłkarza do 21 lat otrzymał Anglik Jude Bellingham. Nagrodę Socratesa dla piłkarza angażującego się społecznie i charytatywnie przyznano Brazylijczykowi Viniciusowi Juniorowi z Realu Madryt.

„France Football” przyznaje swoją nagrodę już od 1956 roku. W latach 2010-15 magazyn i Międzynarodowa Federacja Piłki Nożnej (FIFA) wyróżniały wspólnie jednego zawodnika Złotą Piłką FIFA, ale od 2016 roku plebiscyty na najlepszych piłkarzy znów prowadzone są oddzielnie.

Po zmianie zasad wyboru najlepszego piłkarza dokonuje 100 dziennikarzy (wcześniej ok. 170) – po jednym z czołowych stu krajów rankingu FIFA.

Igrzyska Panamerykańskie w Chile – wpadka za wpadką

Anulowany rekord Peruwianki

Kolejną wpadkę zaliczyli organizatorzy Igrzyskach Panamerykańskich, które odbywają się w Chile. Peruwianka Kimberly Garcia była przekonana, że poprawiła rekord świata w chodzie na 20 km. Wynik anulowano, gdyż wytyczona trasa była... za krótka.

Organizatorzy największej multidyscyplinarnej imprezy sportowej na kontynencie przekazali w oświadczeniu, że czasy konkurencji zostały unieważnione z powodu „problemu z pomiarami” w Parku O'Higginsa w Santiago. Za błąd obwinili Stowarzyszenie Panamerykańskiej Lekkoatletyki. Ustalono, że uczestnicy rywalizacji faktycznie pokonali dystans około 17 zamiast pełnych 20 km. Aż jedenastka zawodniczek uzyskała czas lepszy od rekordu globu.

Garcia ukończyła wyścig w zimny i wilgotny poranek z wynikiem 1:12.26. Rekord świata należy do Chinki Jiayu Yang i wynosi 1:23.49. Peruwianka była mistrzynią świata w biegu na 20 km w 2022 roku w Eugene, ustanawiając swój rekord życiowy wynikiem 1:26.58. W tym roku w MŚ w Budapeszcie była czwarta.

„Kontrolujemy nasze tempo i już na pierwszym okrążeniu stwierdziłyśmy, że było ono za mocne. Było szybsze niż w przypadku mężczyzn. Wiedziałyśmy, że dzieje się coś dziwnego” – powiedziała Brazylijka Viviane Lyra, która zajęła czwarte miejsce. Organizatorzy igrzysk winą obarczają eksperta Marcelo Ithurralde, który błędnie wytyczył trasę. Nie podali, czy najlepszym zawodniczkom zostaną przyznane medale.

To kolejna wpadka organizatorów imprezy, która rozpoczęła się w San-

Po finiszu Kimberly Garcia była przekonana, że pobiła rekord świata, ale jej radość była przedwczesna...

tiago 20 października i potrwa do 5 listopada. Po ceremonii otwarcia przez cztery dni były problemy z uprzągnięciem śmieci. Firma zapewniająca bezpieczeństwo zagroziła strajkiem. Z kolei półfinałowy mecz piłkarek ręcznych Chile - Brazylii został zakończony na ponad kwadrans przed czasem. Po prostu nie udało się osuszyć boiska, gdy z dachu ciekła deszczówka. Wygraną i awans do finału przyznano Brazylii, która do tego momentu prowadziła 30:10.

Porażka Hurkacza w finale turnieju tenisowego w Bazylei

Niewykorzystana szansa Polaka

Hubert Hurkacz przegrał z Kanadyjczykiem Felixem Auger-Aliassime'em 6:7 (3-7), 6:7 (5-7) w finale turnieju ATP na twardej kortach w Bazylei. Tenista z Ameryki Północnej triumfował w tej imprezie po raz drugi z rzędu.

Obaj tenisiści potrafią bardzo dobrze serwować, co odzwierciedlił wynik meczu, który trwał prawie dwie godziny. W żadnym gemie nie doszło do przełamania, choć Hurkacz musiał bronić się przed nim pięciokrotnie, a Auger-Aliassime – ani razu. Decydujące były tie-breaki, w których to Kanadyjczyk zacho-

wał więcej zimnej krwi i wykorzystał zarówno pierwszą piłkę setową w pierwszej partii, jak i pierwszą meczową w drugiej. W drugim secie Hurkacz grał z grymasem bólu na twarzy i kulał między punktami. Nie poprosił jednak o przerwę medyczną. Był to czwarty pojedynek tych zawodników i trzecie zwycięstwo Kanadyjczyka, który wywalczył piąty tytuł w karierze. Cztery z nich uzyskał w ubiegłym roku. Wówczas, oprócz w Bazylei, triumfował także w Antwerpii, Florencji i Rotterdamie.

Hurkacz w finale imprezy ATP zagrał po raz dziewiąty (licząc tylko

singla), a porażkę poniósł dopiero po raz drugi. Wcześniej musiał uznać wyższość rywala w Montrealu w 2022 roku, natomiast w siedmiu innych turniejach zdobył tytuł: w Winston-Salem (2019), w Miami, Delray Beach i Metz (2021), w Halle (2022) oraz w Marsylii i w Szanghaju (2023).

W najnowszym notowaniu rankingu ATP Hurkacz nadal będzie na 11. miejscu, ale w niedzielę nie wykorzystał szansy na zrobienie ważnego kroku w stronę zakwalifikowania się do kończącego sezon turnieju ATP Finals w Turynie (12-19 listopada), z udziałem ośmiu naj-

W drugim secie Polak grał z grymasem bólu na twarzy, ale z pomocy medycznej nie skorzystał

lepszych tenisistów w 2023 roku.

Wcześniej w finale debła wystąpił Jan Zieliński, któremu partnerował Hugo Nys. Polsko-monackijski duet przegrał z roztawionymi z numerem trzecim Meksykaninem Santiago Gonzalezem i Francuzem Edouardem Roger-Vasselinem 7:6 (10-8), 6:7 (3-7), 1-10.